

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنَاقِحُوا تَنَاسَلُوا تَكْتُمُوا فَإِنِّي أَبَاهِي بِكُمْ الْأُمَّمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

نکاح کنید تا بسیار شوید، من فخر می کنم بشما امّت‌ها در روز قیامت

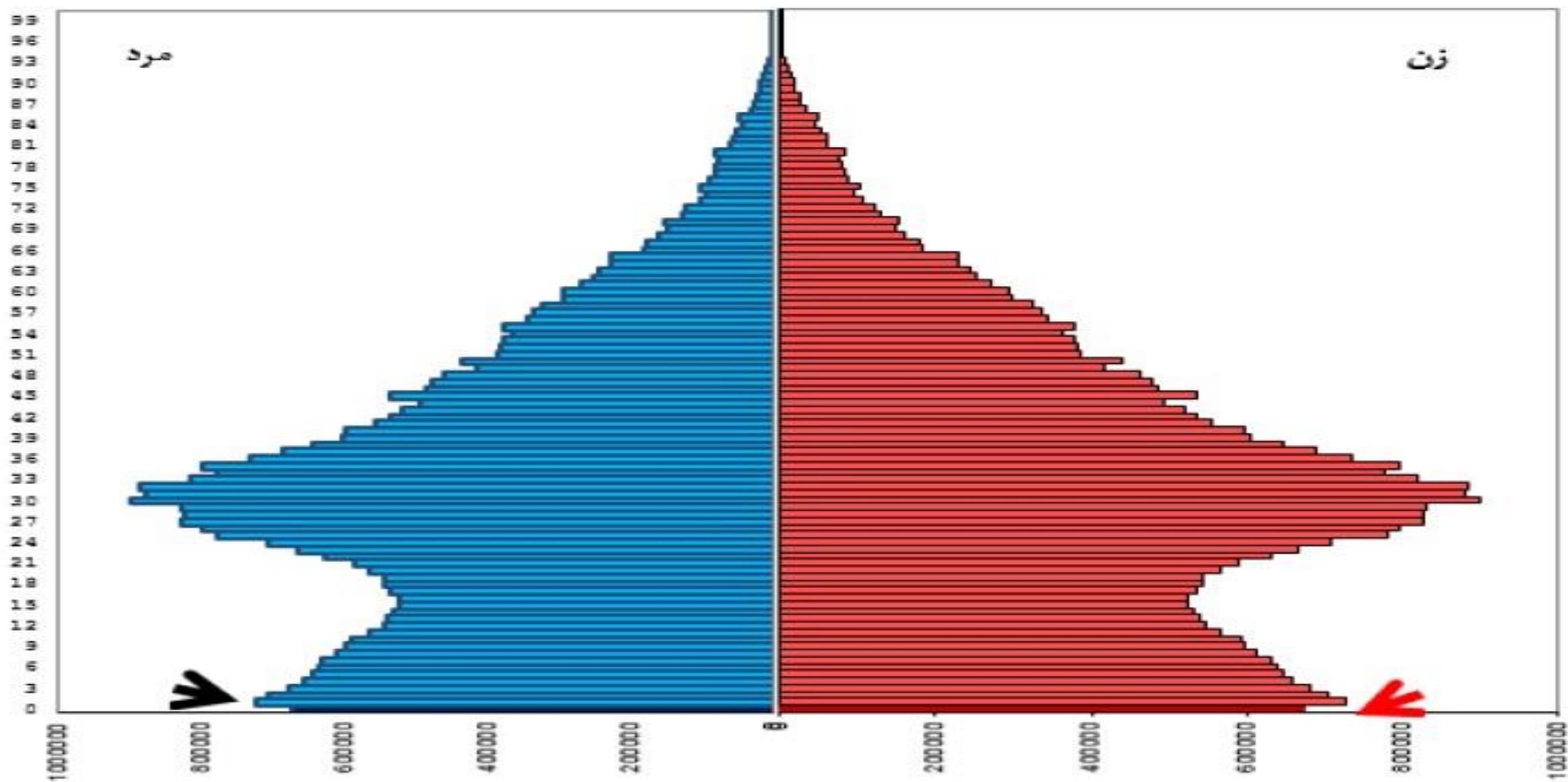
رسول گرامی اسلام

معاونت بهداشت

A large crowd of people, seen from an aerial perspective, has gathered to form the number 100 on a white surface. The digits are composed of many small, diverse individuals. The background is plain white, with some scattered people and shadows visible. A white rectangular box is overlaid on the middle of the number 100.

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در کشور

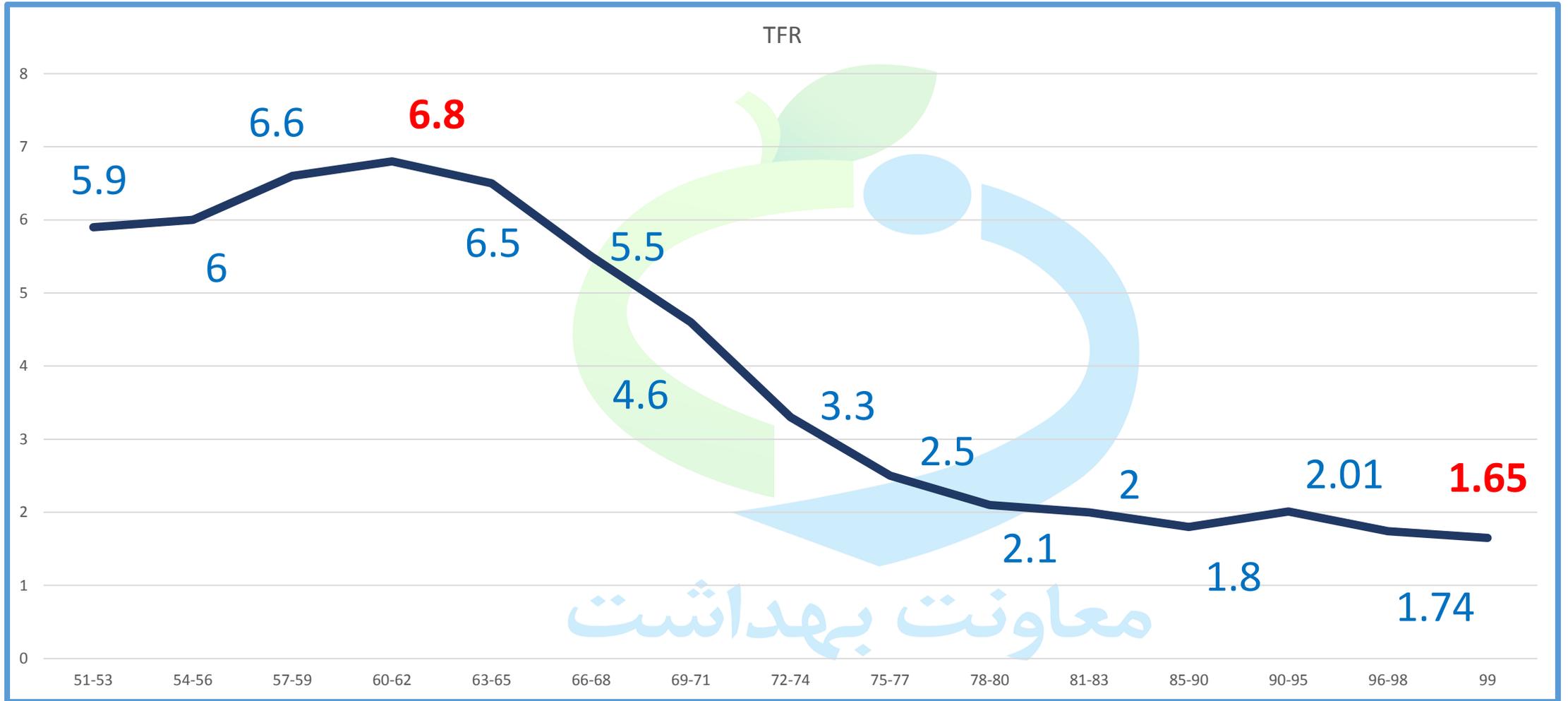
معاونت بهداشت

نمودار ۵-۱۰: هرم سنی جمعیت ایران در سال ۱۳۹۵

مأخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن

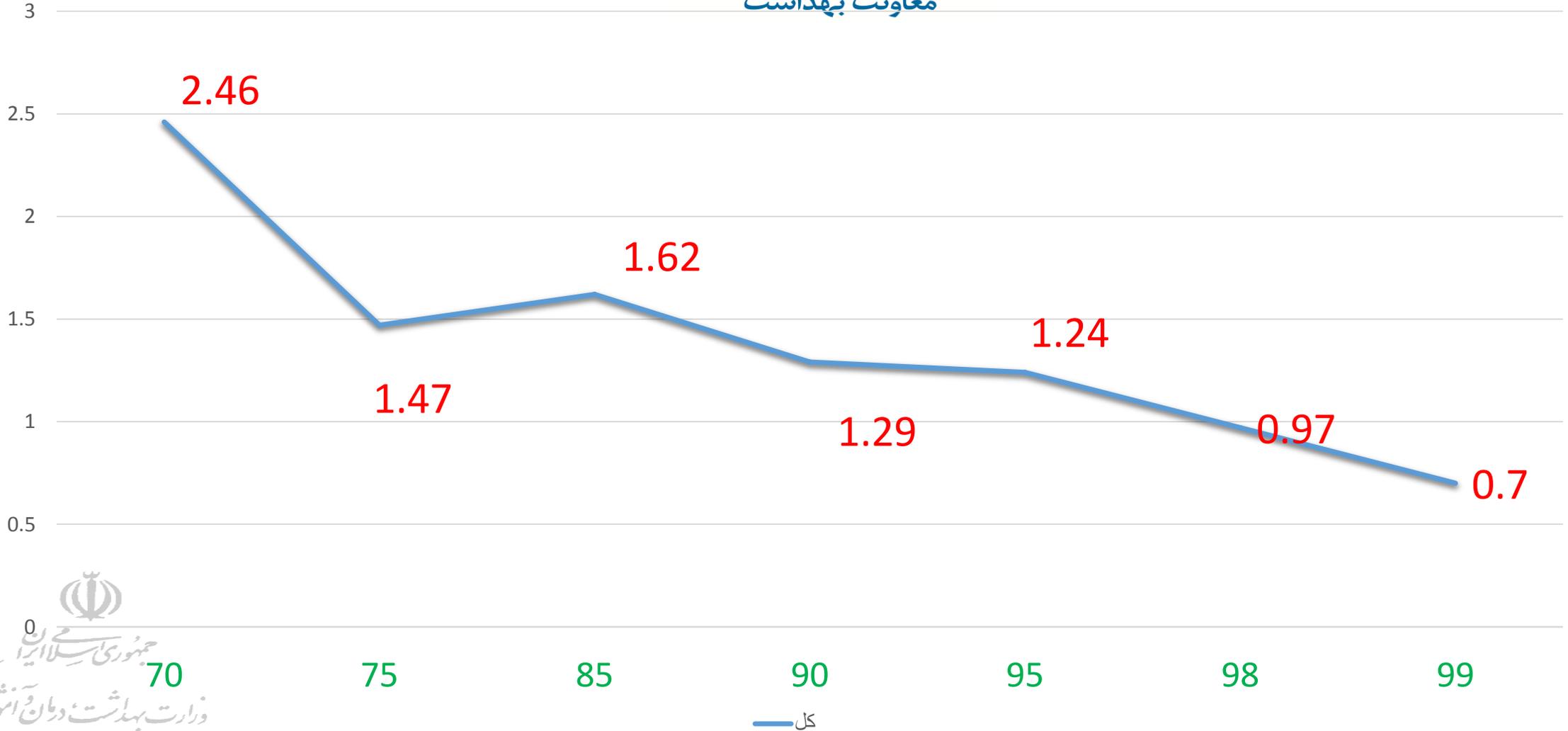
نرخ باروری کلی کشور از ۱۳۵۱ تا ۱۳۹۹

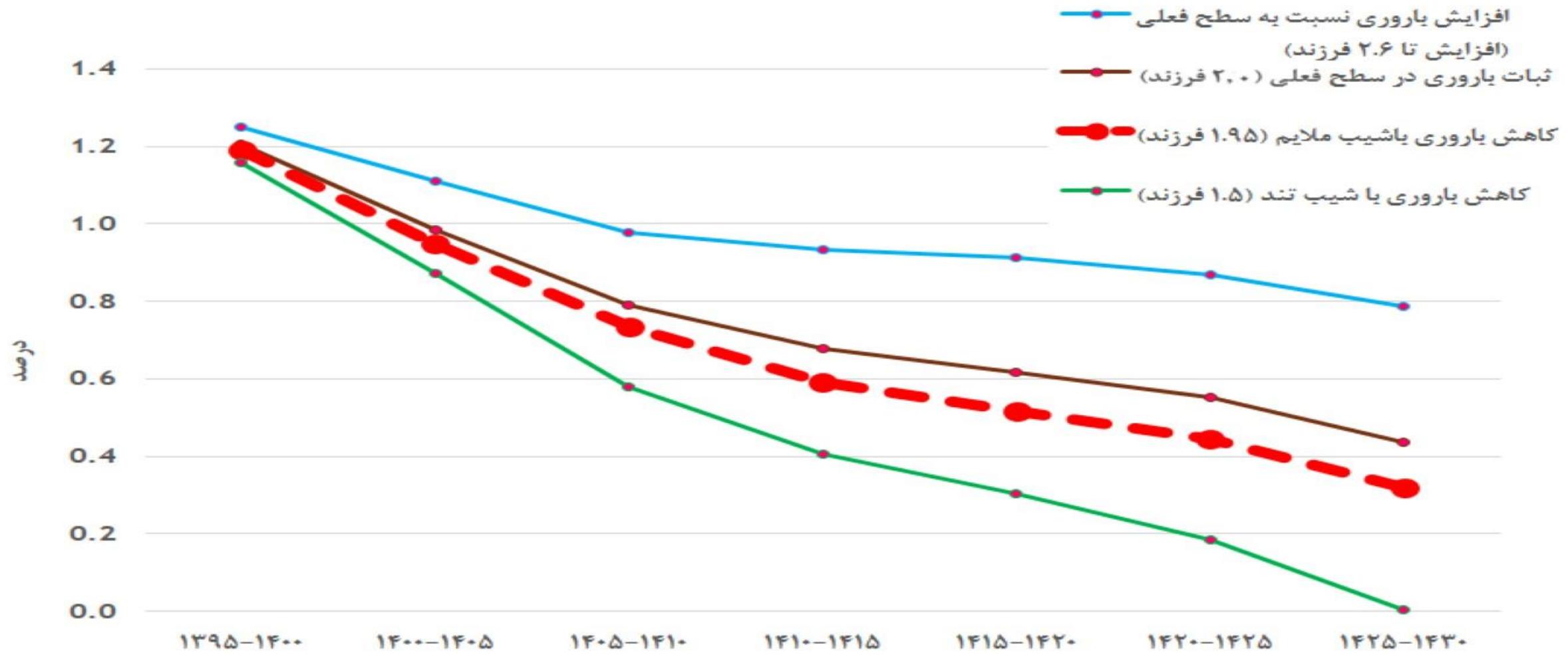
درصد متوسط رشد سالانه
جمعیت دوره ۶۵-۹۵

معاونت بهداشت

پیش بینی متوسط رشد سالانه جمعیت ایران با چهار فرض از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۳۰

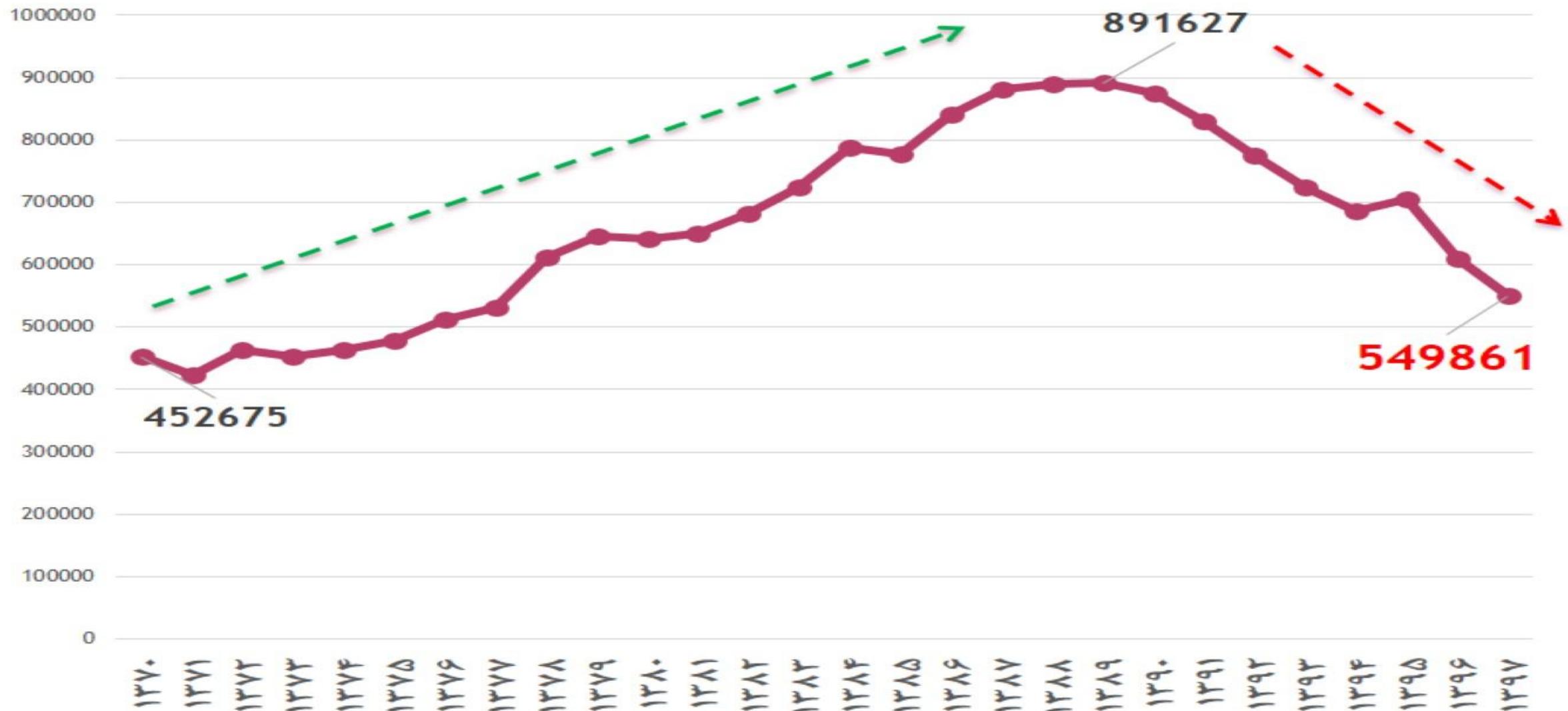
میانگین سنی جمعیت در کشور طی سالهای ۱۳۵۵ تا ۱۳۹۵

سال	۱۳۹۹	۱۳۹۵	۱۳۹۰	۱۳۸۰	۱۳۷۵	۱۳۶۵	۱۳۵۵
میانگین سنی	۳۲	۳۱.۱	۲۹.۸	۲۷.۹۷	۲۴.۰۳	۲۱.۷	۲۲.۴

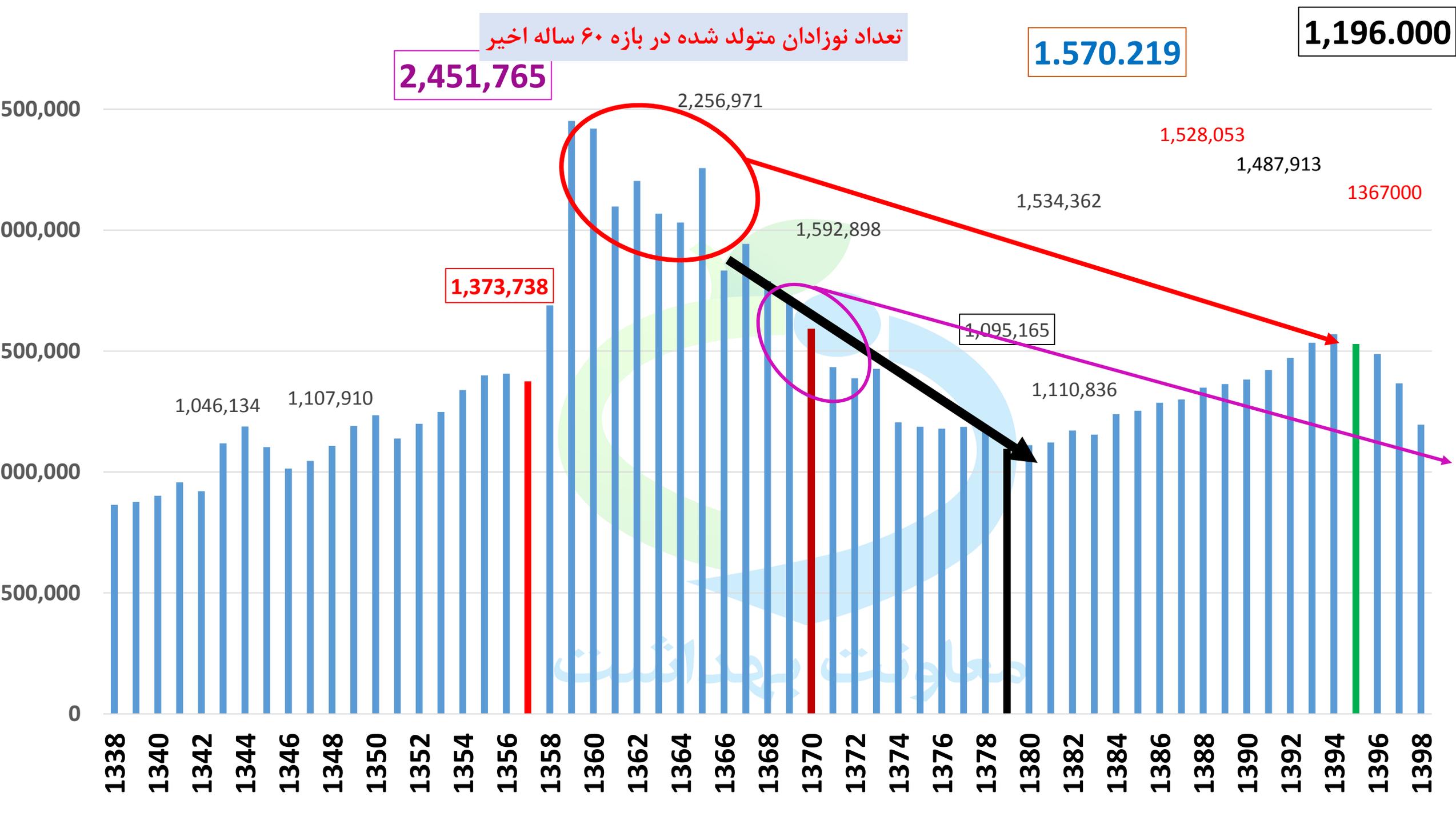
در ۴۵ سال گذشته؛
ایران عزیز ۱۰ سال پیرتر شده است

معاونت بهداشت

ازدواج‌های ثبت شده طی سال‌های ۱۳۷۰ الی ۱۳۹۷

تعداد نوزادان متولد شده در بازه ۶۰ ساله اخیر

1,196.000

2,451,765

1,570,219

1,373,738

1,095,165

2,256,971

1,592,898

1,534,362

1,528,053

1,487,913

1,367,000

1,046,134

1,107,910

1,110,836

0

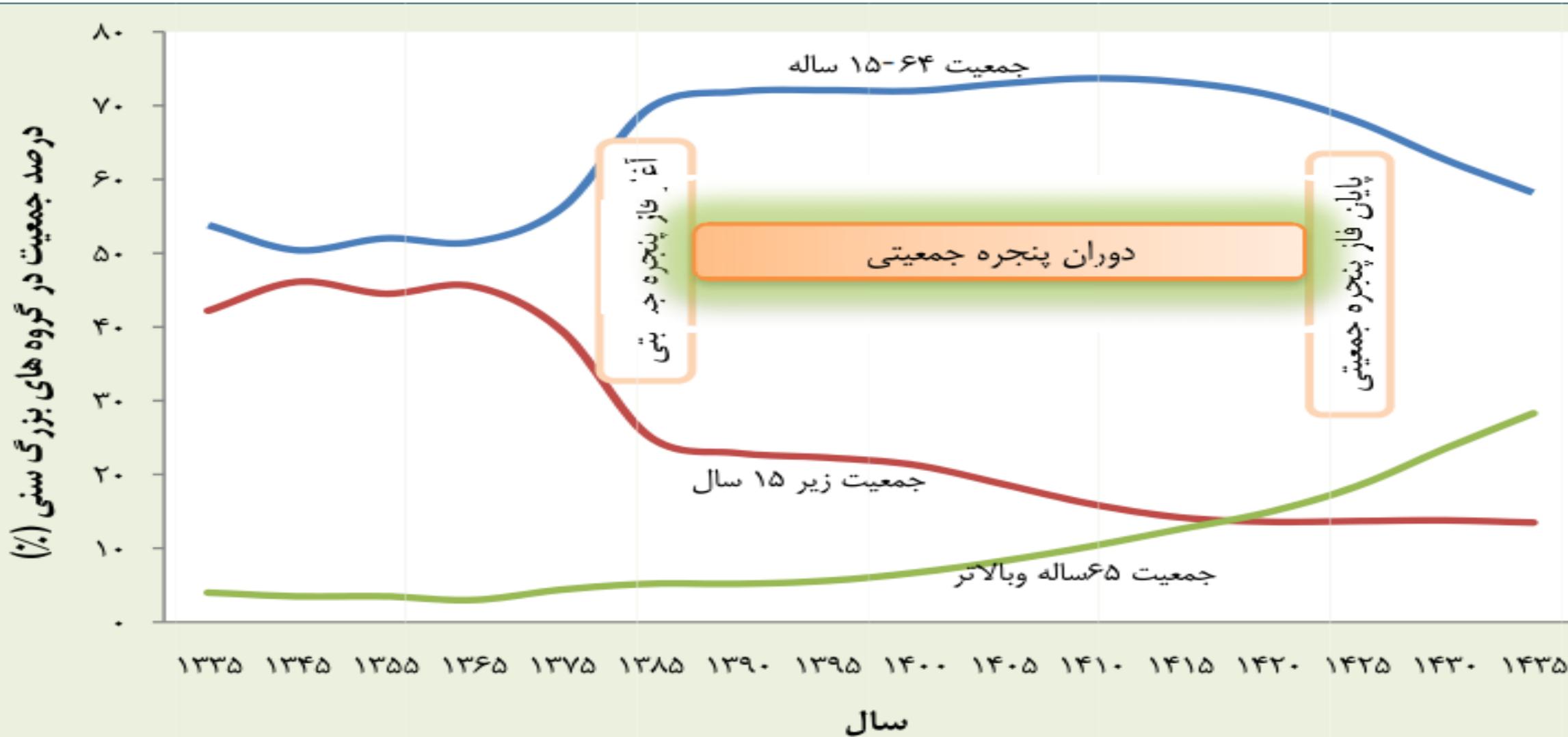
1338 1340 1342 1344 1346 1348 1350 1352 1354 1356 1358 1360 1362 1364 1366 1368 1370 1372 1374 1376 1378 1380 1382 1384 1386 1388 1390 1392 1394 1396 1398

میانگین سن ازدواج طی سالهای ۱۳۵۵ تا ۱۳۹۵

سال	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵
مردان	۲۴.۱	۲۳.۸	۲۵.۶	۲۶.۲	۲۶.۷	۲۷.۴
زنان	۱۹.۷	۱۹.۹	۲۲.۴	۲۳.۳	۲۳.۴	۲۳.۰

منبع: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۵۵ تا ۱۳۹۵

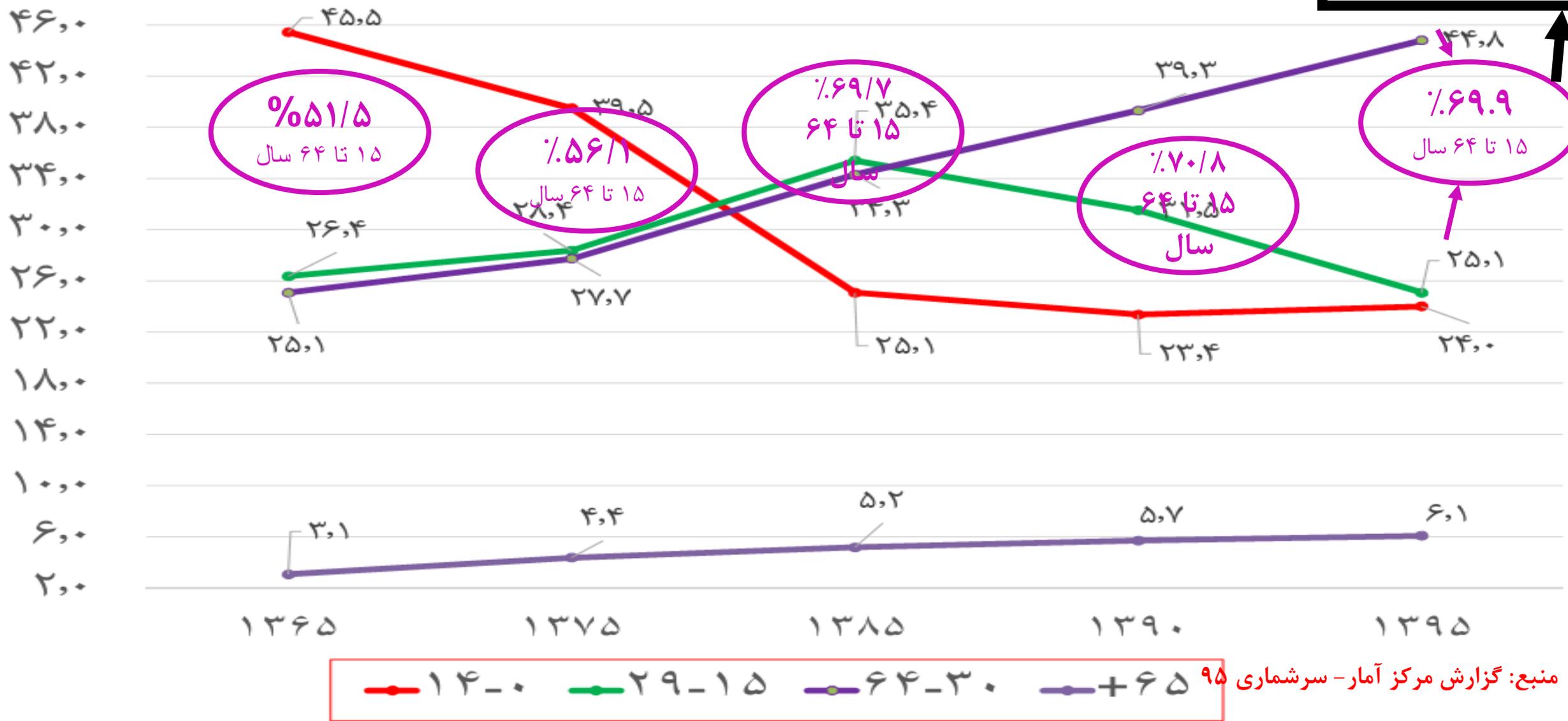
پنجره جمعیتی در جمهوری اسلامی ایران

بمنند تغییرات سهم گروه های عمده سنی کل کشور: ۱۳۶۵-۹۵

Working Age

سهم گروه‌های سنی مولد طی سالهای ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۵

(جمعیت مولد)

سال	۱۵ تا ۲۹ ساله	۳۰ تا ۶۴ ساله
آبان ۱۳۳۵	۲۳.۴	۳۰.۴
آبان ۱۳۴۵	۲۱.۷	۲۸.۳
آبان ۱۳۵۵	۲۵.۲	۲۶.۷
آبان ۱۳۶۵	۲۶.۴	۲۵.۱
آبان ۱۳۷۵	۲۸.۴	۲۷.۷
آبان ۱۳۸۵	۳۵.۴	۳۴.۳
آبان ۱۳۹۰	۳۱.۵	۳۹.۳
آبان ۱۳۹۵	۲۵.۱	۴۴.۸

منبع: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۵

۱۳۶۵

زن

مرد

4

۶۵ سالگی

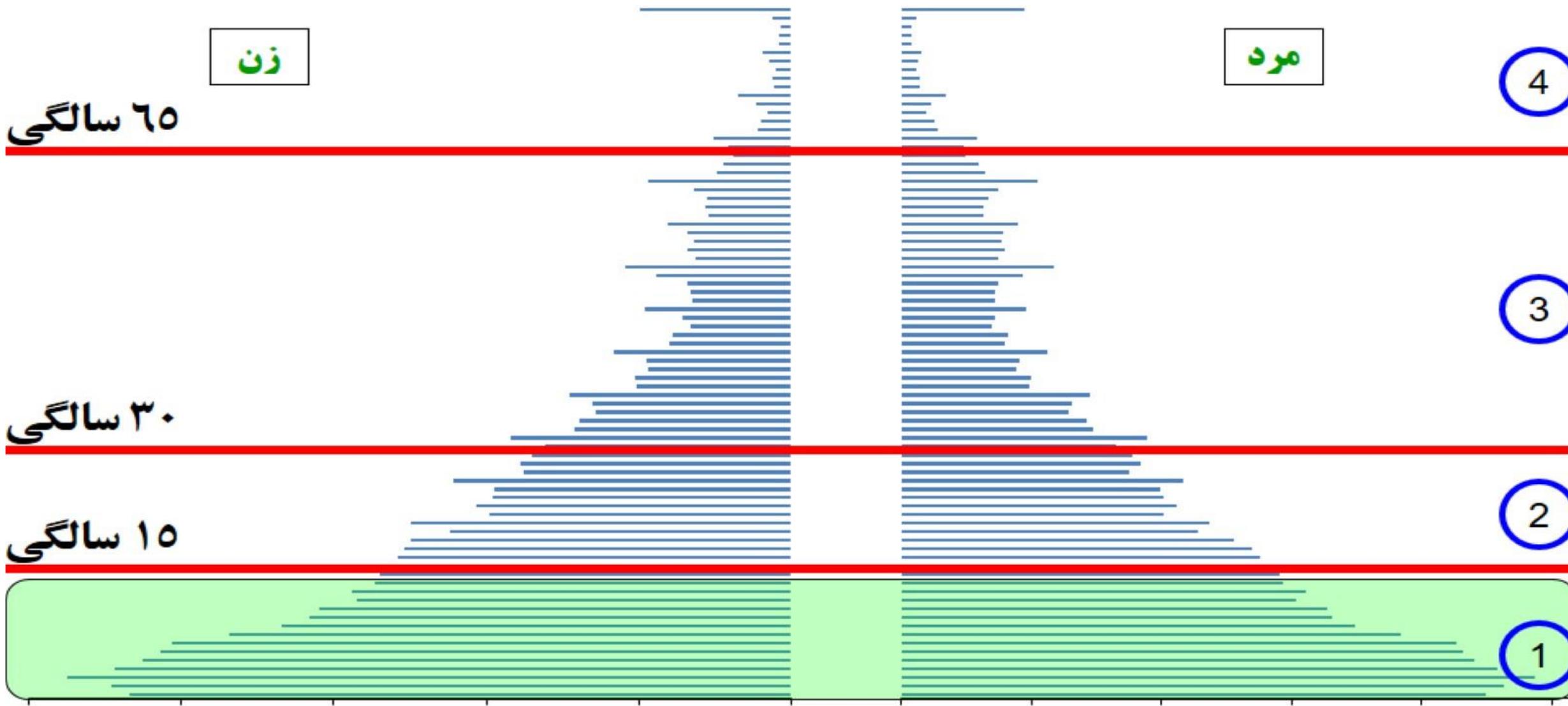
3

۳۰ سالگی

2

۱۵ سالگی

1

۱۳۷۵

زن

مرد

۶۵ سالگی

4

۳۰ سالگی

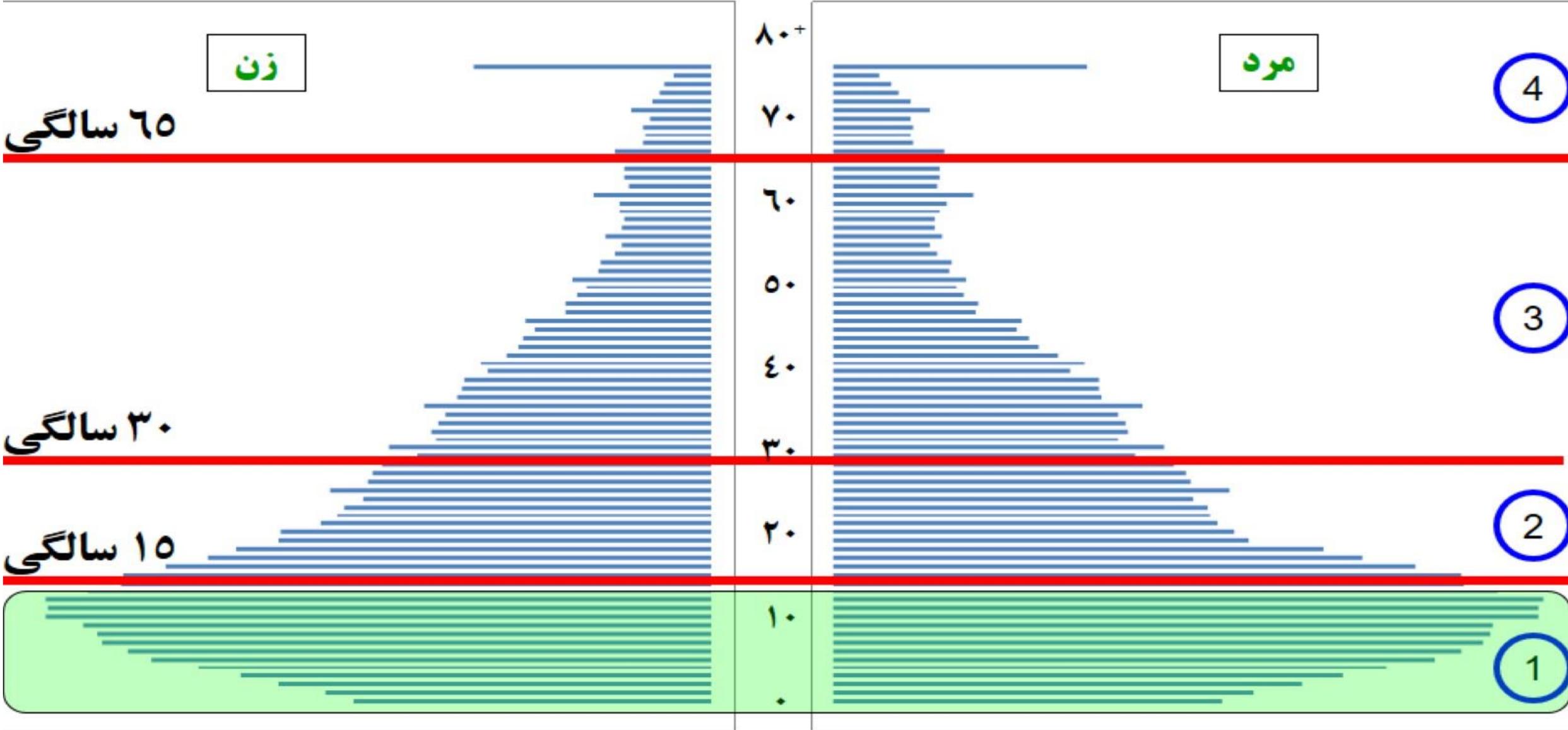
3

۱۵ سالگی

2

1

۸۰+
۷۰
۶۰
۵۰
۴۰
۳۰
۲۰
۱۰
۰

زن

مرد

۶۵ سالگی

4

۳۰ سالگی

3

۱۵ سالگی

2

1

۸۰+

۷۰

۶۰

۵۰

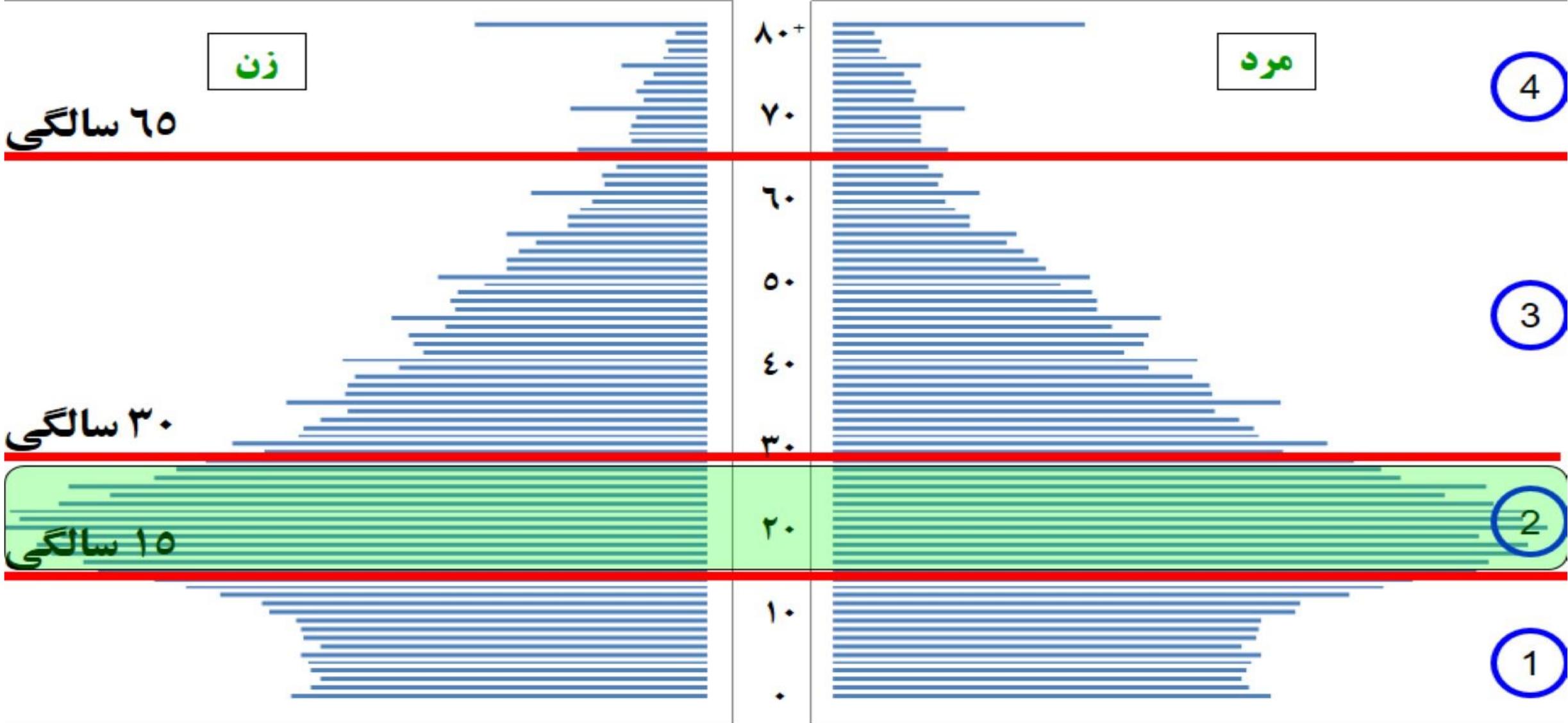
۴۰

۳۰

۲۰

۱۰

۰

زن

۶۵ سالگی

مرد

4

۸۰+

۷۰

۶۰

۵۰

۴۰

۳۰

۲۰

۱۰

۰

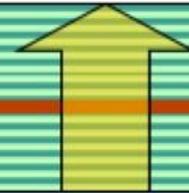
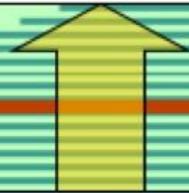
3

۳۰ سالگی

۱۵ سالگی

2

1

۱۳۹۵

زن

مرد

4

۶۵ سالگی

۳۰ سالگی

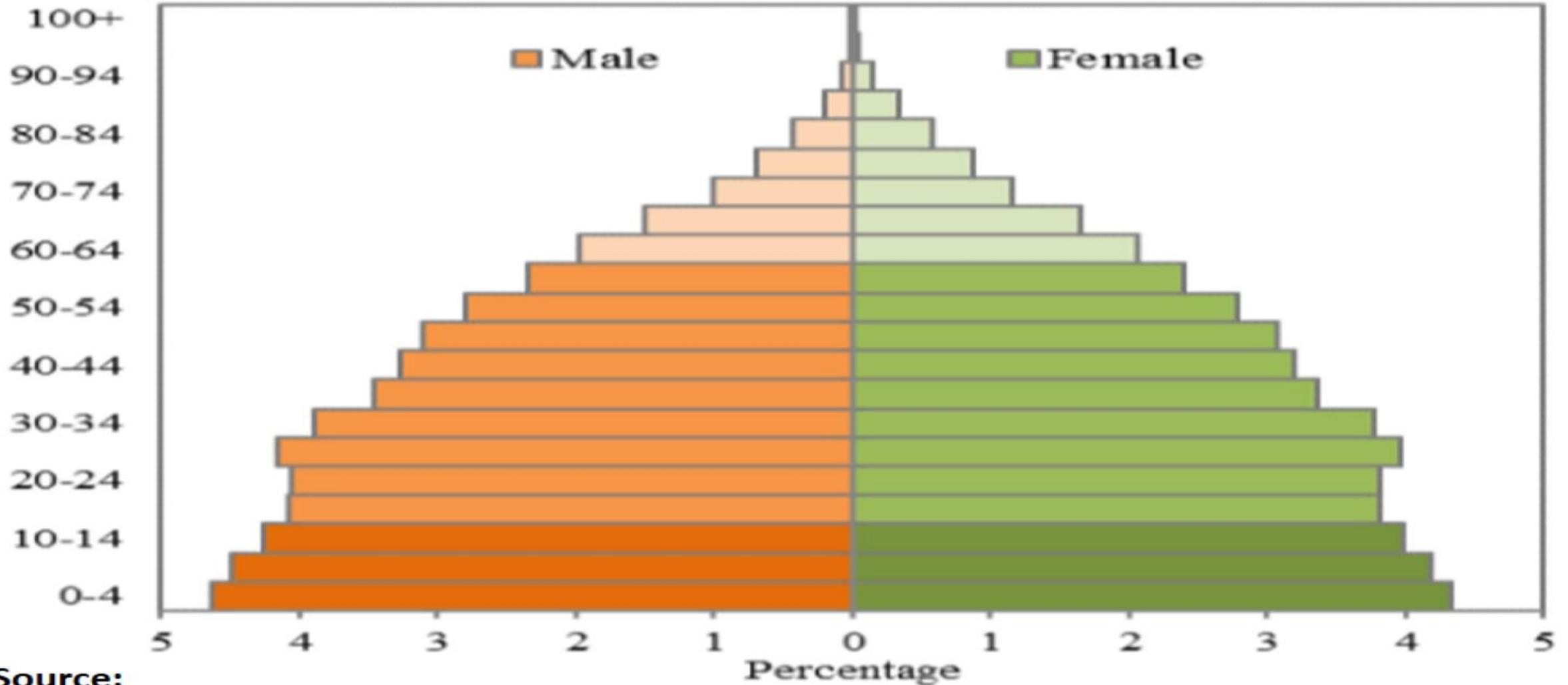
3

۱۵ سالگی

2

1

هرم سنی و جنسی جمعیت جهان – ۲۰۱۷

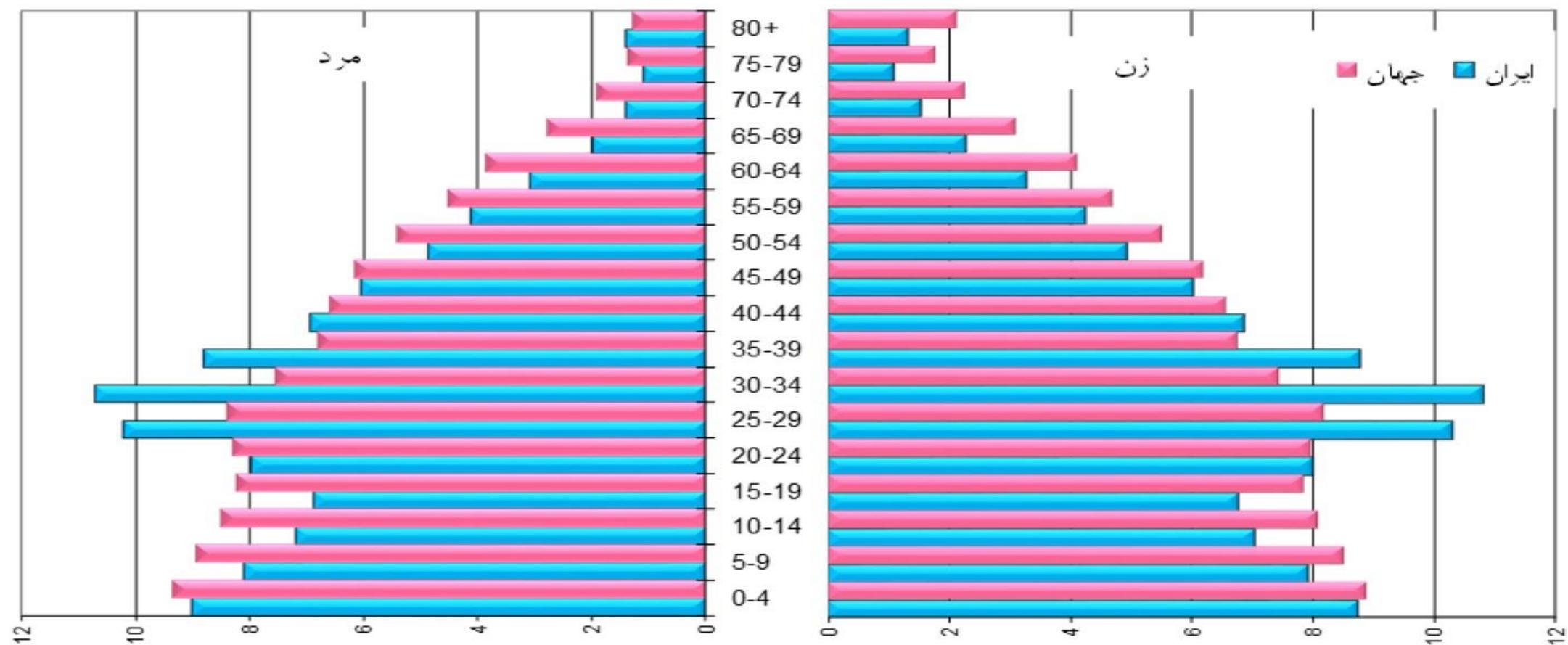

Source:

World Population Prospects 2017 – Data Booklet

United Nations, Department of Economic and Social Affairs

مقایسه هرم های سنی جمعیت ایران و جهان : ۲۰۱۶

در صد خانوار بر حسب تعداد افراد خانوار

سال	۱ نفر	۲ نفر	۳ نفر	۴ نفر	۵ نفر و بیشتر
۱۳۸۵	۵.۲	۱۵.۳	۲۲.۹	۲۴.۴	۳۲.۲
۱۳۹۰	۷.۱	۱۸.۴	۲۷.۱	۲۶.۳	۲۱.۰
۱۳۹۵	۸.۵	۲۰.۷	۲۸.۵	۲۷.۶	۱۴.۷

منبع: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵

متوسط نرخ رشد سالانه سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵

سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر		سال
متوسط رشد سالانه	تعداد	
۲.۴۷	۵.۱۲۱.۰۴۳	آبان ۱۳۸۵
۳.۹۲	۶.۲۰۵.۹۹۸	آبان ۱۳۹۰
۳.۶۲	۷.۴۱۴.۰۹۱	آبان ۱۳۹۵

متوسط نرخ رشد سالانه جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵

جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله		سال
متوسط رشد سالانه	تعداد	
۳,۸۹	۲۴,۹۶۳,۱۳۵	آبان ۱۳۸۵
-۱,۰۴	۲۳,۶۹۴,۱۹۴	آبان ۱۳۹۰
-۳,۲۸	۲۰,۰۵۳,۰۰۹	آبان ۱۳۹۵

پیش‌بینی سهم جمعیت سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر تا سال ۱۴۳۰

سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر		سال
سهم از جمعیت کشور	تعداد	
۱۰.۴۳	۸.۸۵۹.۷۵۸	۱۴۰۰
۱۴.۰۶	۱۲.۹۸۶.۰۵۶	۱۴۱۰
۱۹.۳۷	۱۸.۹۰۰.۴۴۵	۱۴۲۰
۲۶.۱۲	۲۶.۴۸۴.۰۴۲	۱۴۳۰

منبع: پیش‌بینی‌های جمعیتی، درگاه ملی آمار

2015

Percentage aged 60 years or older:

- 30% or more
- 10 to >30%
- >10%

روند سالمندی

2015

Percentage aged 60 years or older:

- 30% or more
- 10 to >30%
- >10%

2050

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزیده‌ای از قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

در یک نگاه

مسئله محوری در نگارش قانون (موانع فرزندآوری و رشد جمعیت)

با استفاده از پزشکان متخصص، متخصصان آمار و جمعیت شناسان به عنوان مشاوران کمیسیون و تشکیل کمیته‌های متعدد کارشناسی دسته‌بندی و جمع‌بندی نظرات کارشناسان و اسناد پشتیبان در قالب ۲۱ مانع مهم فرزندآوری و رشد جمعیت که عبارت‌اند از:

موانع فرزندآوری و رشد جمعیت	مواد مرتبط
تأخیر و صعوبت ازدواج جوانان	۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۰، ۱۶، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱
الگوی مسکن و فرهنگ اجاره مسکن ناسازگار با خانواده‌های بیش از دو فرزند	۶۹، ۹، ۶، ۵، ۴، ۳
مشکلات اقتصادی و هزینه‌های زیاد فرزندپروری	۲۵، ۲۴، ۱۸، ۱۶، ۱۳، ۱۲، ۱۰
نگرانی از بیکاری سرپرست خانواده	۱۵، ۱۴
اشتغال و نگرانی‌های آتیه زنان	۲۱، ۱۷، ۱۵، ۱۲
هزینه‌های دوران بارداری، زایمان و شیردهی	۶۶، ۵۳، ۴۵، ۴۴، ۲۴، ۲۰، ۱۰
شیوع و هزینه‌های درمان ناباروری و محدودیت مراکز آن	۶۶، ۶۵، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹
عقیم‌سازی و استفاده بی‌رویه از اقدام پیشگیری	۶۶، ۵۲، ۵۱، ۴۶، ۳۸، ۲۹، ۲۸
شیوع غیراستاندارد زایمان غیرطبیعی و ترس از زایمان	۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۶، ۴۰، ۳۹

موانع فرزندآوری و رشد جمعیت	مواد مرتبط
ترس از فرزند معلول	۵۳، ۴۶، ۲۳
قیح‌زدایی و شیوع انواع سقط جنین	۵۴، ۵۳، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۳۹، ۳۸، ۳۵، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۸، ۶۵، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵
عدم اطمینان به ادامه زندگی مشترک	۶۶، ۳۸، ۳۶، ۳۵، ۳۳، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸
نگرانی از مسئولیت‌های بچه‌داری و محدودیت‌های آن	۴۶، ۳۸، ۳۶، ۳۵، ۲۹، ۲۸
نگرانی از تربیت صحیح فرزندان	۳۹، ۳۵، ۳۶، ۳۴، ۳۳، ۲۵
نگرانی از آتیه و آینده فرزندان	۱۱
ناسازگاری تاهل و فرزندآوری با محدودیت‌های کنونی آموزش عالی	۲۷، ۲۶، ۲۲، ۸، ۷
ضعف خدمات اجتماعی مادر و کودک در محیط اجتماعی، اداری و آموزشی	۴۷، ۳۶، ۲۵، ۲۳، ۲۲
نهادینه شدن فرهنگ فرزند کمتر زندگی بهتر	۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۵، ۱۸، ۱۵، ۶، ۵، ۴، ۳، ۶۷، ۴۶، ۳۹، ۳۶، ۳۵
مهاجرت	۶۳، ۶۲
حرکت‌های معارض فرهنگی و قانونی	۶۷، ۶۵، ۶۴، ۵۳، ۴۶، ۳۹، ۳۵، ۲۸
فقدان متوالی، نظارت و ضمانت اجرای سیاست‌ها و قوانین مرتبط با جمعیت و خانواده	۷۰، ۶۷، ۶۵، ۵۹، ۵۸، ۵۶، ۵۴، ۵۰، ۴۶، ۳۸، ۱۹، ۲، ۱، ۷۴، ۷۲، ۷۱

مواد مرتبط	نهاد متولی	
۱۳	سازمان هدفمندسازی	نهاد ریاست جمهوری و نهادهای همکار
۴۱	جهاددانشگاهی	
۱،۳۱	وزارت کشور	وزارت کشور
۶۳، ۲۵	سازمان ثبت و احوال	
۳۲، ۲۵	شهرداریها	
۲۵	دستگاههای اجرایی و شهرداریها	
۱۷	تأمین اجتماعی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نهادهای تابعه
۲۳	سازمان بهزیستی	
۲۴	وزارت تعاون	
۴۶، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۳۸، ۲۷، ۲۴، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۵۸، ۵۶، ۵۵	وزارت بهداشت	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷	دانشگاههای علوم پزشکی	

مواد مرتبط	نهاد متولی	
۳۹	معاونت مجلس	قوه مقننه
۷۴، ۷۳	مجلس	
۵۶	سازمان پزشکی قانونی	قوه قضاییه
۵۷، ۷۱	قوه قضاییه	
۳۸	دفاتر ثبت ازدواج	
۷۱	سازمان بازرسی کل کشور	
۱	رئیس جمهور	نهاد ریاست جمهوری و نهادهای همکار
۱	دبیرخانه ستاد	
۷۲، ۶۲، ۲۳، ۲۱، ۱۶، ۱۴، ۱۱، ۷، ۳	دولت	
۱۹	ستاد ملی جمعیت	
۴۵	شورای عالی بیمه	
۴۰	معاونت علمی و فناوری و صندوق نوآوری	

مواد مرتبط	نهاد متولی
۲۸،۲۵	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۳۹،۳۷،۳۱	وزارت ورزش و جوانان
۵۹	وزارت اطلاعات
۶۴	وزارت امور خارجه
۶۹،۶۸،۱۰،۹	بانک مرکزی
۲۵	وزارت میراث فرهنگی
۲۲،۲۰،۱۷،۱۵،۶،۶۷،۶۵،۲۸، ۷۳،۷۱،۲۸	کلیه دستگاهها و دستگاههای اجرایی
۱۹،۲۴	ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)
۲۹،۲۸	صدا و سیما
۸	مرکز مدیریت حوزه
۳۹،۲۶	حوزه علمیه
۳۷،۳۱،۳۰	سازمان تبلیغات
	نهادهای مذهبی-انقلابی

مواد مرتبط	نهاد متولی
۲۲،۷،۳،۲	وزارت راه و شهرسازی
۴	دستگاههای اجرایی ساخت مسکن
۴	سازمان نظام مهندسی
۷	دانشگاه و مراکز آموزش عالی
۷	پژوهشگاهها و پارکهای علم و فناوری
۳۹	دانشگاه آزاد
۸	صندوق رفاه دانشجویی
۳۹،۳۶،۳۵،۷	وزارت علوم
۳۹،۳۵،۲۶	موسسات آموزش عالی
۳۴،۳۳	وزارت آموزش و پرورش
۲۵	کانون پرورش فکری
۱۲	شرکت های خودروساز داخلی
	وزارت آموزش و پرورش و نهادهای تابعه
	وزارت صنایع

پیوست: روند تصویب قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده در مجلس یازدهم

تاریخ	اقدامات مرتبط
۱۳۹۹/۰۸/۱۲	رای موافقت بیش از ۸۰ درصدی نمایندگان مجلس به استفاده از ظرفیت اصل ۸۵ برای رسیدگی و تصویب طرح
۱۳۹۹/۰۸/۱۲	تشکیل کمیسیون مشترک با ترکیبی از نمایندگان ۹ کمیسیون تخصصی - کمیسیون فرهنگی ۵ نفر - کمیسیون بهداشت ۵ نفر - کمیسیون اجتماعی ۵ نفر - کمیسیون بودجه ۲ نفر - کمیسیون آموزش ۲ نفر - کمیسیون اقتصاد ۱ نفر - کمیسیون امنیت ۱ نفر - کمیسیون کشاورزی ۱ نفر - کمیسیون عمران ۱ نفر
۱۳۹۹/۰۸/۲۰	استفاده از پزشکان متخصص، متخصصان آمار و جمعیت‌شناسان به عنوان مشاوران کمیسیون و تشکیل کمیته‌های متعدد کارشناسی
پاییز ۱۳۹۹	دسته‌بندی و جمع‌بندی نظرات کارشناسان و اسناد پشتیبان در قالب ۲۱ مانع‌فرزندآوری و رشد جمعیت

ورود به دوره یازدهم و تصویب قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده

ماموریت کمیسیون فرهنگی به عنوان کمیسیون اصلی رسیدگی کننده به طرح

تاریخ	اقدامات مرتبط
پاییز ۱۳۹۹	تشکیل دو کمیته ویژه «سقط جنین» و «غربالگری» با حضور: - پزشکان متخصص موافق و مخالف - مسئولان وزارت بهداشت وقت و ادوار گذشته - متخصصان ژنتیک - حقوقدانان - مسئولان سازمان پزشکی قانونی
۱۳۹۹/۱۱/۲	طرح ماده پیشنهادی سقط قانونی در جلسه شورای مشورتی ریاست قوه قضاییه با حضور ریاست وقت قوه و اعمال نظرات اصلاحی شورا جهت پیشنهاد و تصویب در کمیسیون
۱۳۹۹/۱۱/۸	تشکیل بیش از ۸۰ جلسه رسمی کمیسیون با حضور نماینده وزارت بهداشت و دستگاه‌های مرتبط و تصویب ۷۴ ماده با رای موافق حداقل دو سوم اعضای کمیسیون
۱۳۹۹/۱۲/۲۶	تصویب ۷ ساله در مجلس شورای اسلامی با رای بالا
۱۴۰۰/۰۱/۱۴	ارسال به شورای نگهبان

ورود به دوره یازدهم و تصویب قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده

ماموریت کمیسیون فرهنگی به عنوان کمیسیون اصلی رسیدگی کننده به طرح

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

«مسئله فرزندآوری و مسئله نسل بسیار مهم است؛ این موضوعی است که بنده بارها در این چند سال اخیر تکیه کرده‌ام و تأکید کرده‌ام، [ولی] متأسفانه حالا که انسان نتایج را نگاه می‌کند، معلوم می‌شود که خیلی این تأکیدها تأثیر زیادی نداشته. اینها احتیاج دارد به قانون، احتیاج دارد به دنبال‌گیری جدی دستگاه‌های اجرایی و بایستی بچند مسئله فرزندآوری را مهم دانست و از پیری جمعیت ترسید. حالا خارجی‌ها را کار نداریم؛ دشمن، دشمن است؛ اما بعضی کج‌سلیقگی‌ها را متأسفانه آدم در داخل مشاهده می‌کند. یک جایی خواندم - که می‌گویند «آقا! پیری جمعیت اشکالی ندارد»؛ چطور اشکالی ندارد؟ یکی از پرفایده‌ترین ثروت‌های یک کشور، جمعیت جوان در یک کشور است که ما بحمدالله از اوایل انقلاب تا امروز برخوردار بوده‌ایم و اگر بنا باشد بعداً برخوردار نباشیم، یقیناً عقب خواهیم ماند».

(بیانات رهبر حکیم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه‌ای در اولین دیدار با

نمایندگان مجلس یازدهم شورای اسلامی، ۲۳ تیرماه ۱۳۹۹).

ماده ۱- در راستای اجرای سیاست‌های کلی جمعیت و خانواده و بندهای (۴۵)، (۴۶) و (۷۰) سیاست‌های کلی قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۴۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۴/۱۲/۱۳۹۳ موضوع اجرای نقشه مهندسی فرهنگی کشور و سند جمعیت و تعالی خانواده و مواد (۷۳)، (۹۴)، (۱۰۲)، (۱۰۳)، (۱۰۴) و (۱۲۳) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، احکام مقرر در این قانون با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی لازم‌الاجراء است.

معاونت بهداشت

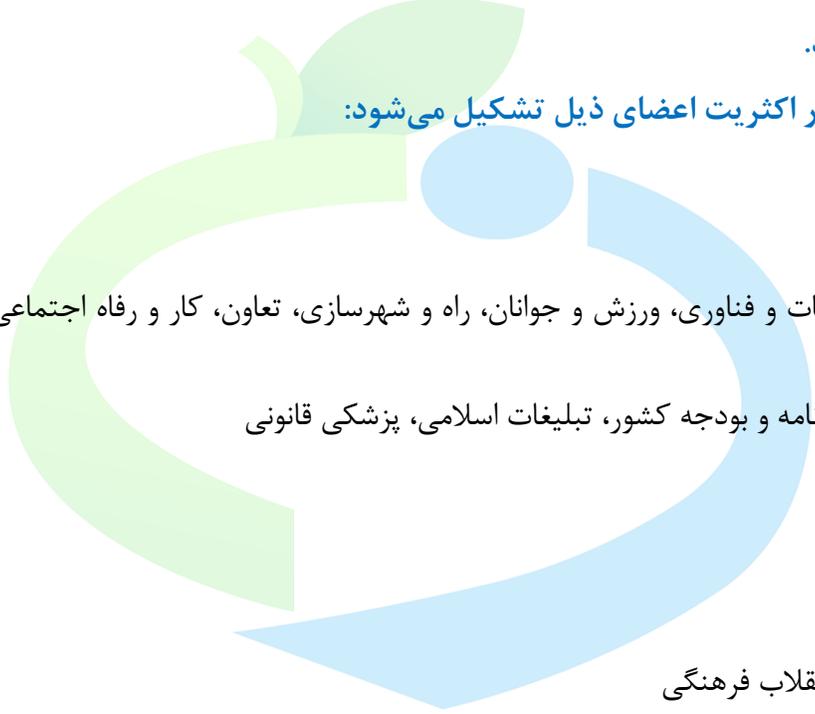
هماهنگی و نظارت بر اجرای این قانون به شرح زیر می باشد:

الف- در راستای تحقق تبصره (۷) راهبرد کلان چهارم نقشه مهندسی فرهنگی کشور، به منظور راهبری، برنامه ریزی، ارزیابی کلان و نظارت بر اجرای این قانون با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، ستاد ملی جمعیت به ریاست رئیس جمهور و مرکب از ارکان ذیل تشکیل می گردد.

تبصره ۱- دبیر ستاد با حکم رئیس جمهور منصوب می شود.

تبصره ۲- جلسات ستاد حداقل هر سه ماه یک بار با حضور اکثریت اعضای ذیل تشکیل می شود:

- رئیس جمهور (رئیس ستاد)
- دبیر ستاد
- وزیرای کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، علوم، تحقیقات و فناوری، ورزش و جوانان، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، ارتباطات و فناوری اطلاعات
- روسای سازمان های صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، برنامه و بودجه کشور، تبلیغات اسلامی، پزشکی قانونی
- معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری یا دستگاه مرتبط
- مدیر حوزه های علمیه
- دادستان کل کشور
- رئیس شورای فرهنگی-اجتماعی زنان و خانواده شورای عالی انقلاب فرهنگی
- دو نفر نماینده مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر
- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح
- رئیس سازمان بسیج مستضعفین

معاونت بهداشت

تبصره ۳- وظایف ستاد ملی جمعیت به شرح زیر است:

- تهیه برنامه عمل متناظر این قانون با تقسیم کار ملی
- تعیین نقش و ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، نهادها و مجموعه‌های مرتبط با موضوع جوانی جمعیت و خانواده و نظارت بر نقش‌های تعیین شده.
- پیشنهاد اعتبار دستگاههای مرتبط با این قانون در بودجه سنواتی به سازمان برنامه و بودجه کشور
- دریافت گزارش سالانه عملکرد و ارزیابی فعالیت‌های صورت گرفته در ارتباط با بودجه‌های اختصاص یافته در موضوع جمعیت و فرزندآوری
- تدوین و ابلاغ دستورالعمل ارزیابی عملکرد دستگاهها نسبت به اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده
- نظارت بر طرح‌ها، برنامه‌ها و عملکرد ناظر بر اعتبارات مرتبط با این قانون
- تدوین شاخص‌های ارزیابی و سنجش اقدامات اثربخش بر رشد ازدواج و فرزندآوری به تفکیک بخش‌های خانواده؛ رسانه؛ سازمان‌های مردم‌نهاد؛ دستگاههای اجرایی، شرکتهای و موسسات خصوصی، مدیران، نخبگان
- دریافت گزارش نهادهای ذی ربط مبنی بر اثر بخشی اقدامات آنها بر رشد ازدواج و فرزندآوری در جامعه مخاطب
- اهدای سالانه «جایزه ملی جوانی جمعیت»
- پایش زمانی و مکانی مستمر تغییرات جمعیتی در سطح ملی، استانی و شهرستانی با مشارکت مرکز آمار ایران
- پایش جامع وضعیت سقط جنین در کشور بر اساس جمع بندی گزارش‌های دستگاههای ذی ربط و پژوهش‌های مرتبط
- ارائه گزارش عملکرد شش ماهه ستاد و دستگاهها مرتبط در رابطه با رشد ازدواج و فرزندآوری به شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی

تبصره ۴- ستاد ملی جمعیت دارای دبیرخانه مستقل بوده، دبیر ستاد و مسئولین معاونت‌ها و کارگروه‌های تخصصی دبیرخانه مذکور با حکم رییس جمهور منصوب می‌گردند.

تبصره ۵- دبیرخانه ستاد ملی جمعیت مسئولیت تهیه طرح‌ها و پیگیری مصوبات ستاد ملی جمعیت را بر عهده دارد.

تبصره ۶- وظایف نظارتی ستاد نافی نظارت سایر نهادهای ناظر کشور نمی‌باشد و هم‌چنین شمول این نظارت در خصوص دستگاهها و نهادهای زیر مجموعه رهبری با اذن معظم له خواهد بود.

تبصره ۷- کلیه مصوبات ستاد پس از تأیید و امضای رئیس جمهور لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۸- اعطای کلیه امتیازات و تسهیلات این قانون مشروط به آن است که نرخ باروری شهرستان محل زادگاه پدر یا فرزند، بالای ۲.۵ نباشد. این محدودیت، شامل امتیازات و تسهیلات مذکور در مواد (۶)، (۷)، (۸)، (۱۷)، (۲۲)، (۲۳)، (۲۶)، (۴۰)، (۴۱)، (۴۳)، (۴۹)، (۶۶) و (۶۸) و همچنین مواردی که در قوانین قبلی پیش بینی شده است، نخواهد بود.

پ- استانداران مکلفند از طریق شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان موضوع ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۰/۱۱/۱۳۹۵، راهبری، برنامه‌ریزی، هماهنگی بین بخشی و نظارت و ارزیابی در سطح استان در مورد احکام این قانون را برعهده گیرند.

تبصره- وزارت کشور مکلف است با همکاری مرکز آمار ایران، هرساله به رصد مداوم میزان موالید و نرخ باروری کل در کشور پرداخته و بر اساس آن پیشنهادهای لازم را در خصوص برنامه‌ریزی برای ارتقای وضعیت باروری در استان‌ها و شهرستان‌ها به ستاد ملی جمعیت ارائه نماید.

گروه مخاطبان: حمایت از زوج‌های جوان

- جوانان در آستانه ازدواج یا زوجین جوان
- درمان زوجین نابارور و پیشگیری از ناباروری

جوانان در آستانه ازدواج
یا زوجین جوان

ماده ۶۸

اعطای وام ۲۰۰ میلیون تومانی به زوجین جوان (زوج زیر ۲۵ سال و زوجه زیر ۲۳ سال) و وام ۱۶۰ میلیونی به زوجین با سنین بالاتر با ضمانت‌های آسان

ماده ۱۶

افزایش ۷.۵ برابری حق عائله‌مندی در مدت ۵ سال

ماده ۷

تأمین بودجه ایجاد و بهسازی خوابگاه‌های مناهلان در کلیه مراکز آموزش عالی برای دانشجویان زن و مرد بومی و غیربومی

ماده ۸

تأمین ۵۰۰ و دیعه مسکن ۷۰ متری شهرهای بالای ۵۰۰ هزار نفر و ۱۰۰ متری سایر شهرها برای دانشجویان و طلاب

ماده ۶۹

اختصاص وام ۵۰ میلیون تومانی ودیعه، خرید یا ساخت مسکن برای زوجین بدون فرزند و فاقد مسکن یا بازپرداخت ۱۰ ساله

ماده ۱۵

افزایش محدوده سنی در استخدام جدید یک سال به ازای تأهل

ماده ۱۵

افزایش ۲٪ امتیاز در جذب و استخدام به ازای تأهل

ماده ۳۶

تأسیس مراکز مشاوره مبتنی بر سبک زندگی ایرانی - اسلامی در مراکز آموزش عالی

ماده ۳۳

تربیت و آموزش مهارت‌های سبک زندگی ایرانی - اسلامی و ازدواج در کلیه مقاطع تحصیلی و بسترهای یادگیری

ماده ۳۳

آموزش مسائل تربیتی بلوغ و ازدواج به کادر آموزشی و اولیا بر اساس سبک زندگی ایرانی - اسلامی

مواد (۲۸، ۲۹، ۳۲، ۳۳ و ...)

فرهنگ‌سازی

درمان زوجین نابارور و پیشگیری از ناباروری

ماده ۳۳

● تحت پوشش بیمه‌ای قرارگرفتن درمان تمامی زوج‌های نابارور

ماده ۴۱

● تجهیز و راه‌اندازی یک مرکز تخصصی ناباروری سطح ۲ در دانشگاه علوم پزشکی و سطح ۳ در هر استان

ماده ۴۲

● تدوین دستورالعمل راهنمای بالینی پیشگیری و تشخیص درمان ناباروران با ادغام در شبکه بهداشت

ماده ۶۵

● اجرای آزمایش‌های علمی در مورد مواد و فرآورده‌های وارداتی تراریخته مؤثر در ناباروری و رعایت ضوابط سازمان پدافند غیرعامل

ماده ۳۵

● حمایت از شرکت دانش‌بنیان تولید اقلام و تجهیزات درمان ناباروری

● اختصاص ۵٪ از اعتبارات توسعه علوم و فناوری‌های نو به تحقیقات بنیادی و تجاری‌سازی درمان ناباروری و...

● اختصاص ۵٪ از تسهیلات و حمایت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی به شرکت دانش‌بنیان فعال در این حوزه

ماده ۳۱

● اختصاص ۱۰٪ از بودجه طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی به طرح‌های درمان ناباروری و زایمان طبیعی

● برطرف شدن کمبود نیروی متخصص با افزایش ظرفیت پذیرش دستیار تخصصی ناباروری ظرف مدت ۵ سال

● برگزاری دوره تخصصی آموزش با محتوای درمان ناباروری و ارجاعات مربوطه برای متخصصان زنان و مامایی

● استقرار متخصصان طب سنتی در مراکز ناباروری

ماده ۶۱

● انتقال عواید حاصل از جریمه و مصادره اسواق مشارکت‌کنندگان در تجارت غیرقانونی سقط جنین به خزانه جهت درمان ناباروری

گروه مخاطبان: حمایت از خانواده

- حمایت‌های دوران بارداری و شیردهی
- تولد هر فرزند
- تولد فرزند دوم به بعد
- تولد چندقلوها
- خانواده‌های دارای فرزند
- تولد فرزند سوم به بعد
- خانواده‌های دارای سه فرزند و بیشتر

حمایت دوران
بارداری و شیردهی

ماده ۵۳

پوشش بیمه‌ای آزمایش‌های مادر و جنین بر اساس ضوابط قانونی

ماده ۴۹

ارتقای مهارت ماماها و افزایش تعداد ماماها به ازای هر دو مادر در حال زایمان یک ماما

ماده ۴۵

پوشش بیمه‌ای خدمات سلامت زنان اعم از مراجعه به ماماها یا پزشکان

ماده ۴۴

تحت پوشش کامل قرارداد کلینیک مادران در دوران بارداری و شیردهی تا پایان ۵ سالگی کودکان بر اساس آزمون وسیع

ماده ۲۴

ارائه رایگان سبد تغذیه و بسته بهداشتی مادران باردار، شیرده و دارای کودک زیر ۵ سال بر اساس آزمون وسیع

ماده ۵۰

ارتقای کیفیت مراقبت‌های بارداری و زایمان طبیعی با راه‌اندازی پرونده الکترونیک یکپارچه

ماده ۴۷

در اختیار مادر گذاشتن قانون راهنمای حفظ و مراقبت جنین با توزیع در کلیه مراکز تحت پوشش وزارت بهداشت

ماده ۴۸

کاهش هزینه‌های روحی و روانی و اقتصادی دوران بارداری و جلوگیری از القای هرگونه ترس و هراس نسبت به بارداری

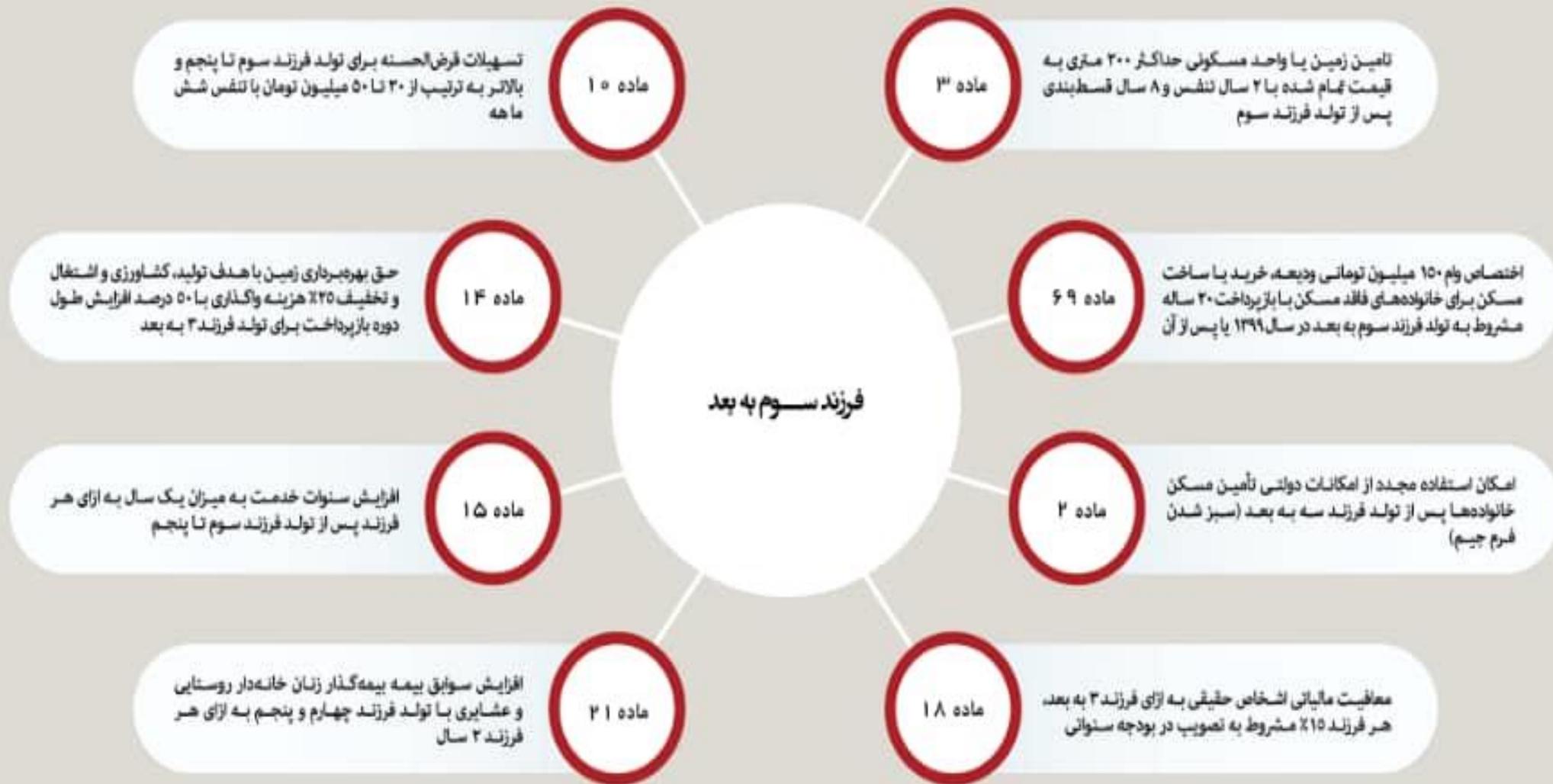
ماده ۵۳

اختیاری بودن غربالگری همراه با تجویز پزشک متخصص بر اساس استانداردهای روز بین‌المللی و علمی

استانداردسازی عملکرد ارائه‌دهندگان خدمات بارداری و سلامت مادر و جنین و ارزشیابی با صدور و لغو مجوز

اصلاح روش‌های غربالگری و استانداردسازی مقادیر مثبت و منفی کاذب نتایج آزمایش‌ها و تعیین مسئولیت عاملین خدمت

تولد چندقلوها

ماده ۱۷

- مرخصی زایمان ۱۲ ماه کامل برای مادران باردار دارای دوقلو و بیشتر

ماده ۱۰

- تسهیلات قرض‌الحسنه برای تولد دوقلوها در زایمان اول تا پنجم و بالاتر به ترتیب از ۳۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان با تنفس شش‌ماهه
- تسهیلات قرض‌الحسنه برای تولد سه قلوها در زایمان اول تا پنجم و بالاتر به ترتیب از ۶۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان با تنفس شش‌ماهه
- تسهیلات قرض‌الحسنه برای تولد چهار قلوها در زایمان اول تا پنجم و بالاتر به ترتیب از ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان با تنفس شش‌ماهه
- تسهیلات قرض‌الحسنه برای تولد پنج قلوها در زایمان اول تا پنجم و بالاتر به ترتیب از ۱۵۰ تا ۲۵۰ میلیون تومان با تنفس شش‌ماهه

خانواده‌های دارای فرزند

ماده ۱۷

- افزایش دو برابر کمک هزینه اولاد هر ساله و به مدت ۵ سال

ماده ۱۵

- افزایش محدوده سنی در استخدام جدید به ازای تأهل و برای هر فرزند از یک تا ۵ سال
- افزایش ۲٪ امتیاز در جذب و استخدام به ازای هر فرزند

ماده ۶۶

- اختصاص وام ۸۰ میلیون تومانی ودیعه، خرید یا ساخت مسکن برای خانواده‌های فاقد مسکن یا باز پرداخت ۱۰ ساله دارای یک فرزند
- اختصاص وام ۱۰۰ میلیون تومانی ودیعه، خرید یا ساخت مسکن برای خانواده‌های فاقد مسکن یا باز پرداخت ۱۰ ساله دارای دو فرزند

گروه مخاطبان: حمایت از مادران

- حمایت از عموم مادران
- حمایت از مادران غیرشاغل
- حمایت از مادران دانشجو و طلبه
- حمایت از مادران شاغل

ماده ۱۳

- افزایش ۳ برابری یارانه فرزندان در خانواده های دهک های ۱ تا ۴ حداقل ۳ فرزندی غیر شاغل در دستگاه های دولتی

ماده ۲۱

- تامین ۱۰۰٪ بیمه مادران خانه دار دارای ۳ فرزند و بیشتر روستایی و عشایری از طریق صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان

ماده ۱۵

- عدم جواز تعدیل نیروی کار دارای ۳ فرزند

ماده ۴

- کاهش عوارض ساخت و ساز تا ۵۰٪ برای خانواده های دارای ۳ فرزند و تا ۷۰٪ برای خانواده های دارای ۴ فرزند و سایر تخفیفات

ماده ۶

- اختصاص ۷۰٪ ظرفیت منازل مسکونی سازمانی به کارکنان فاقد مسکن با حداقل ۳ فرزند

ماده ۲۵

- نیم بها شدن هزینه موزه ها و اماکن تاریخی فرهنگی ورزشی و سینماها برای مادران دارای ۳ فرزند و بیشتر به همراه خانواده
- تخفیف ۲۰٪ دوره های آموزشی تربیتی و هنری کانون پرورش فکری برای فرزندان خانواده های سه فرزندی

مادران
غیرشاغل

ماده ۱۳

- افزایش ۳ برابری یارانه فرزندان در خانواده‌های دهک‌های ۱ تا ۴ حداقل ۳ فرزند غیر شاغل در دستگاه‌های دولتی

ماده ۲۱

- تامین ۱۰۰٪ بیمه مادران خانه‌دار دارای ۳ فرزند و بیشتر روستایی و عشایری از طریق صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان
- افزایش سوابق بیمه گذار با تولد فرزند چهارم و پنجم به ازای هر فرزند ۲ سال

مادران
دانشجو و طلبه

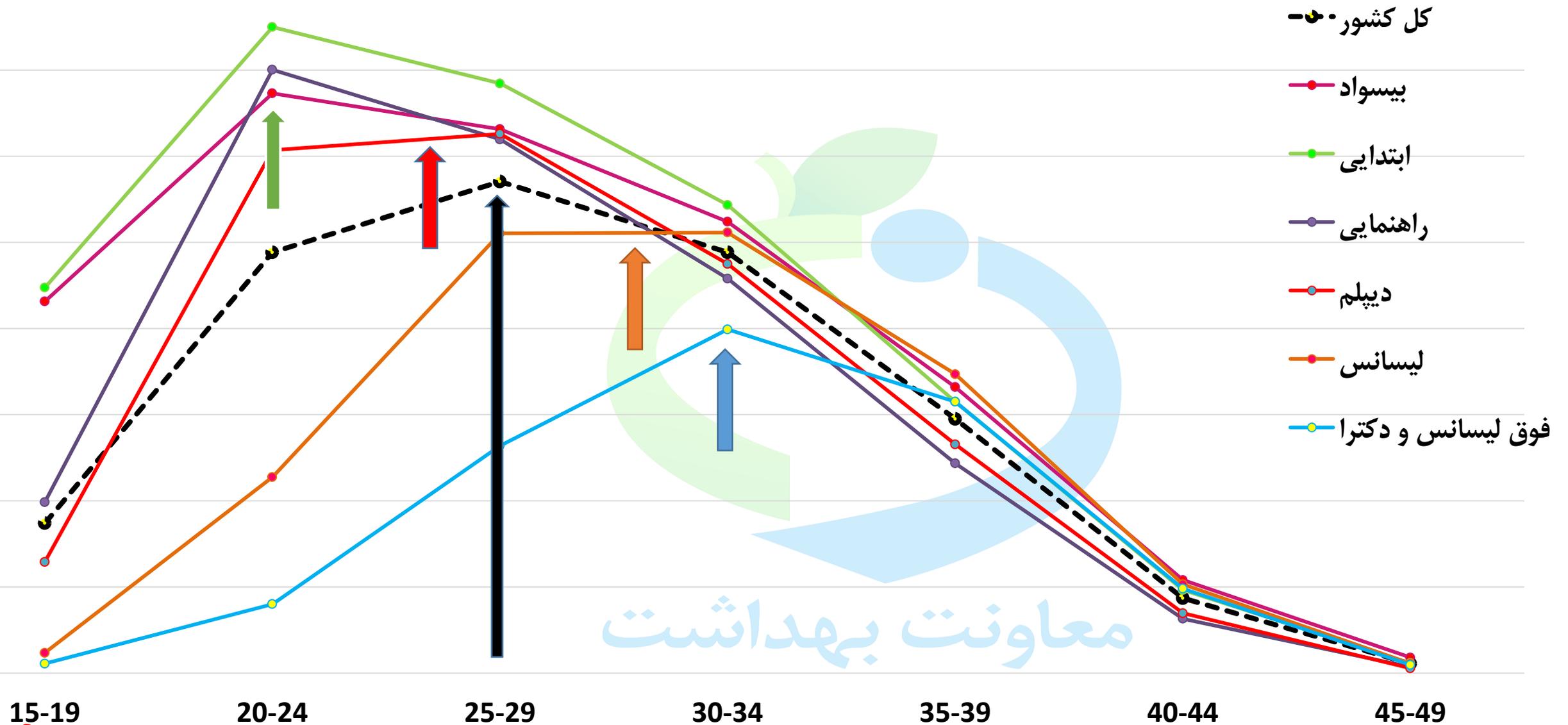
ماده ۲۶

- مرخصی یک نیمسال تحصیلی بدون احتساب در سنوات برای مادر باردار دانشجو یا طلبه
- مرخصی یا میهمان شدن مادران دانشجو و طلبه دارای فرزند زیر ۲ سال حداکثر تا ۴ نیمسال بدون احتساب در سنوات
- آموزش غیرحضوری و مجازی مادران دانشجو و طلبه دارای فرزند زیر ۲ سال
- افزایش سهمیه سلف استاد راهنمایی برای استاد دارای دانشجوی باردار یا دارای فرزند شیرخوار
- موافقت با کاهش نوبت کاری شب مادران دانشجو دارای فرزند زیر ۲ سال

ماده ۲۷

- کسر تعهدات قانون خدمات پزشکان و پیرا پزشکان به میزان ۶ ماه به ازای هر فرزند برای مادران
- گذراندن تعهدات قانون خدمات پزشکان و پیرا پزشکان در محل سکونت خود برای مادران
- تعویق تعهدات قانون خدمات پزشکان و پیرا پزشکان برای مادران باردار و دارای فرزند زیر دو سال تا ۲ سال

الگوی باروری کل کشور بر حسب سطح تحصیلات زنان: ۱۳۹۵

معاونت بهداشت

در هزار

جهت گیری های اساسی: ارائه تسهیلات و حمایت

- تسهیلات مسکن
- مشوق های اقتصادی
- تسهیلات شغلی
- خدمات اجتماعی
- حمایت از گروه های مردمی
- تسهیلات آموزشی

مادران شاغل

ماده ۱۷

- مرخصی زایمان ۹ ماه کامل و به درخواست مادر می‌تواند تا دو ماه قبل از تولد باشد
- اعطای دورکاری به مادران باردار حداقل به مدت ۴ ماه
- اختیاری بودن شیفت شب برای مادران باردار و دارای فرزند شیرخوار تا ۲ سال و برای پدر تا ۱ ماهگی فرزند به جز در بخش خصوصی

ماده ۲۲

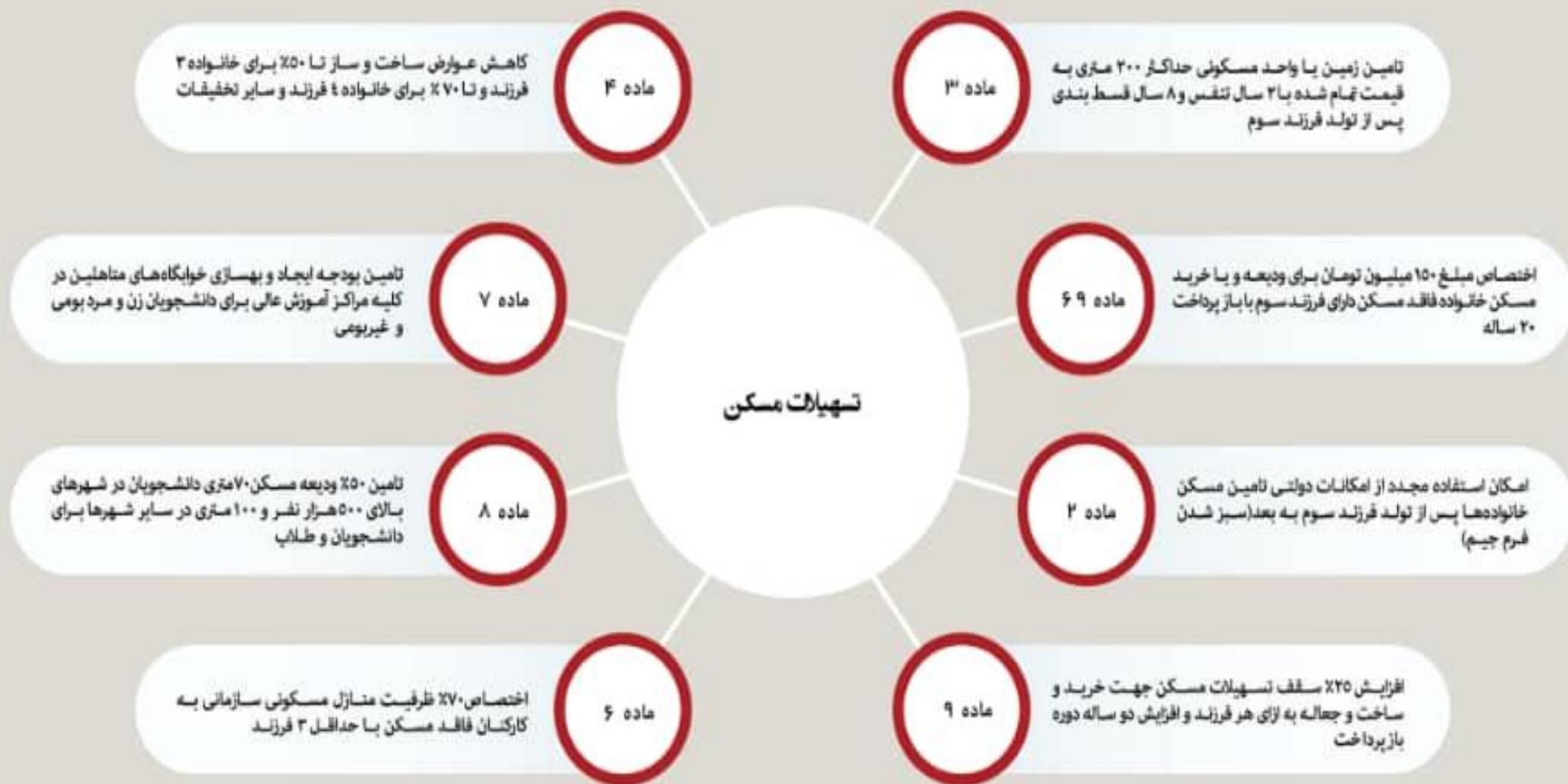
- تأمین مهدکودک در هر دستگاه برای نگهداری کودکان مادران شاغل در دستگاه

ماده ۱۵

- عدم جواز تعدیل فرد دارای ۳ فرزند، مادران باردار و دارای فرزند شیرخوار

ماده ۱۷

- کاهش سن بازنشستگی مادر به مدت یک سال به ازای تولد هر فرزند و برای تولد فرزند ۳ به بعد، یک و نیمسال

مشوق‌های اقتصادی

ماده ۶۸

• اعطای وام ۳۰۰ میلیون تومانی به زوجین جوان (زوج زیر ۲۵ سال و زوجه زیر ۲۳ سال) و وام ۱۴۰ میلیون تومانی به زوجین با سنین بالاتر با ضمانت‌های آسان

ماده ۱۲

• فروش بدون نوبت و بدون قرعه‌کشی خودروی ایرانی به قیمت کارخانه پس از تولد فرزند دوم به بعد به مادران

ماده ۱۶

• افزایش ۱۰۰٪ کمک هزینه اولاد و ۵۰٪ حق عائله‌مندی هر ساله به مدت ۵ سال

ماده ۱۸

• معافیت مالیاتی اشخاص حقیقی به ازای فرزند ۳ به بعد، هر فرزند ۱۵٪ مشروط به تصویب در بودجه سنواتی

ماده ۱۱

• پرداخت ۱ میلیون تومان بلاعوض جهت سرمایه‌گذاری بورس به نام فرزندان متولد سال ۱۴۰۰ و بعد از آن

ماده ۱۳

• افزایش ۳ برابری یارانه فرزندان در خانواده‌های دهک‌های ۱ تا ۴، حداقل ۳ فرزند غیرشاغل در دستگاه‌های دولتی

ماده ۱۰

• تسهیلات قرض‌الحسنه برای تولد فرزند اول تا پنجم به ترتیب از ۱۰ تا ۵۰ میلیون تومان با تنفس شش‌ماهه

ماده ۹

• افزایش ۲۵٪ سقف تسهیلات مسکن جهت خرید، ساخت و جعاله به ازای هر فرزند و افزایش دو ساله دوره بازپرداخت

ماده ۳۶

• پرداخت کارانه به کارکنان نظام سلامت برای تولد فرزند اول به بعد با افزایش پلکانی در جمعیت تحت پوشش

تسهیلات شغلی

ماده ۱۵

- عدم جواز تعدیل نیروی کار دارای ۳ فرزند، مادران باردار و دارای فرزند شیرخوار
- افزایش محدوده سنی در استخدام جدید به ازاء تاهل و برای هر فرزند از یک تا ۵ سال
- افزایش ۲٪ امتیاز در جذب و استخدام به ازای تاهل و هر فرزند

ماده ۱۷

- مرخصی زایمان ۹ ماه کامل و به درخواست مادر می تواند تا دو ماه آن قبل از تولد باشد
- اعطای دورکاری به مادران باردار حداقل به مدت ۴ ماه

ماده ۱۶

- افزایش ۱۰۰٪ کمک هزینه اولاد و ۵۰ درصدی حق عائله مندی هر ساله به مدت ۵ سال

ماده ۱۷

- مرخصی زایمان ۱۲ ماه کامل برای مادران باردار دارای ۲ قلو و بیشتر

ماده ۱۷

- اختیاری بودن نوبت کاری شب برای مادران باردار و دارای فرزند شیرخوار تا ۲ سال و برای پدر تا ۱ ماهگی فرزند بجز بخش خصوصی

ماده ۲۲

- تأمین مهدکودک در هر دستگاه برای نگهداری کودکان مادران شاغل در دستگاه

ماده ۱۵

- افزایش سنوات خدمت به میزان یک سال به ازای هر فرزند پس از تولد فرزند سوم تا پنجم

ماده ۱۷

- کاهش سن بازنشستگی مادر به مدت یک سال به ازای تولد هر فرزند و برای تولد فرزند ۳ به بعد یک و نیم سال

ماده ۱۴

- حق بهره‌برداری زمین با هدف تولید و کشاورزی و اشتغال با تخفیف ۲۵٪ هزینه واگذاری و پنجاه درصد افزایش دوره بازپرداخت برای تولد فرزند ۳ به بعد

ماده ۳۶

- پرداخت کارانه به کارکنان نظام سلامت برای تولد فرزند اول به بعد با افزایش پلکانی در جمعیت تحت پوشش

حمایت از گروه‌های مردمی

ماده ۳۰

- اختصاص ۲۰٪ از بودجه حمایتی دستگاه‌ها به سازمانهای مردم نهاد جمعیت و تسهیلگر ازدواج

ماده ۳۲

- اختصاص یک سوم ظرفیت تبلیغات محیطی به موضوع فرزندآوری و جمعیت با تخصیص ۴۰ درصد آن به گروه‌های مردمی

ماده ۳۰

- تدوین برنامه جامع حمایت از فعالان مردمی حوزه فرزندآوری و تسهیل ازدواج توسط سازمان تبلیغات اسلامی

ماده ۲۳

- تامین و واگذاری زمین با اجاره ۹۹ ساله و غیرقابل تغییر کاربری به خیریه‌ها و سازمان‌های متقاضی تاسیس شیرخوارگاه‌ها

تسهیلات آموزشی

ماده ۲۶

- مرخصی یک نیمسال تحصیلی بدون احتساب در سنوات برای مادر باردار دانشجو یا طلبه
- مرخصی یا میهمان شدن مادران دانشجو و طلبه دارای فرزند زیر ۲ سال حداکثر تا ۴ نیمسال بدون احتساب در سنوات آموزش غیرحضوری و مجازی مادران دانشجو و طلبه دارای فرزند زیر ۳ سال
- افزایش سهمیه سقف استاد راهنمایی برای استاد دارای دانشجوی باردار یا دارای فرزند شیرخوار
- موافقت با کاهش نوبت کاری شب مادران دانشجو دارای فرزند زیر ۲ سال

ماده ۲۷

- کسر تعهدات قانون خدمات پزشکان و پیرا پزشکان به ازای هر فرزند ۶ ماه برای مادران
- گذراندن تعهدات قانون خدمات پزشکان و پیرا پزشکان در محل سکونت خود برای مادران
- تعویق تعهدات قانون خدمات پزشکان و پیرا پزشکان برای مادران باردار و دارای فرزند زیر دو سال تا ۲ سال

ماده ۲۵

- تخفیف ۲۰٪ دوره‌های آموزشی تربیتی و هنری کانون پرورش فکری برای فرزندان خانواده‌های سه فرزندی

برنامه‌های آموزش عمومی

ماده ۳۳

- آموزش مهارت‌های سبک زندگی ایرانی - اسلامی در کلیه مقاطع تحصیلی در اجرای سند تحول بنیادین آ.پ.
- آموزش مسائل تربیتی بلوغ و ازدواج به کادر آموزشی و اولیا بر اساس سبک زندگی ایرانی - اسلامی
- تربیت دبیران متعهد برای تدریس درس مدیریت خانواده و سبک زندگی

ماده ۳۴

- ایجاد و گسترش رشته‌های متناسب با نقش خانواده و زن در دانشگاه‌ها و مقطع متوسطه

ماده ۳۵

- فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی برای دانش‌جویان و کادر دانشگاه‌ها همراه با حذف محتوای آموزشی مخالف فرزندآوری

ماده ۳۸

- قانونی کردن آموزش‌های اخلاقی، حقوقی، روانشناختی و سلامت باروری حین ازدواج
- تاخیر در زمان برگزاری آموزش‌های حین ازدواج تا زمان تحویل سند رسمی ازدواج جهت آرامش زوجین و اثربخشی آموزش‌ها

برنامه آموزش عمومی

جهت‌گیری‌های اساسی:

اصلاح و تحول در متون و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی

- برنامه‌های آموزش عمومی
- برنامه‌های آموزشی بهداشت و درمان
- پژوهش

جهت‌گیری‌های اساسی: اصلاح و تحول در متون و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی

- برنامه‌های آموزش عمومی
- برنامه‌های آموزشی بهداشت و درمان
- پژوهش

ماده ۳۳

- آموزش مهارت‌های سبک زندگی ایرانی - اسلامی در کلیه مقاطع تحصیلی در اجرای سند تحول بنیادین آ.پ.
- آموزش مسائل تربیتی بلوغ و ازدواج به کادر آموزشی و اولیا بر اساس سبک زندگی ایرانی - اسلامی
- تربیت دبیران متعهد برای تدریس درس مدیریت خانواده و سبک زندگی

ماده ۳۴

- ایجاد و گسترش رشته‌های متناسب با نقش خانواده و زن در دانشگاه‌ها و مقطع متوسطه

ماده ۳۵

- فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی برای دانشجویان و کادر دانشگاه‌ها همراه با حذف محتوای آموزشی مخالف فرزندآوری

ماده ۳۸

- قانونی کردن آموزش‌های اخلاقی، حقوقی، روانشناختی و سلامت باروری حین ازدواج
- تاخیر در زمان برگزاری آموزش‌های حین ازدواج تا زمان تحویل سند رسمی ازدواج جهت آرامش زوجین و اثربخشی آموزش‌ها

برنامه آموزش عمومی

برنامه‌های آموزشی
بهداشت و درمان

ماده ۴۱

- برگزاری دوره تخصصی آموزشی با محتوای درمان ناباروری و ارجاعات مربوطه برای متخصصان زنان و مامایی

ماده ۴۶

- آموزش دانشجویان علوم پزشکی و کارکنان با رویکرد افزایش رشد جمعیت و تاکید بر اثرات مثبت باروری، زایمان طبیعی
- تغییر، اصلاح، تکمیل و بروز رسانی علمی متون در راستای تبیین مضرات مادی و معنوی سقط جنین، عوارض داروهای ضد بارداری
- بازآموزی و تربیت کارکنان بهداشت و درمان جهت آموزش مراجعین در تمامی بازه‌ی سنی باروری

ماده ۵۰

- برقراری نظام تضمین مهارت آموزی کیفیت خدمات بارداری و زایمان در قالب کارگروهی ماماها، پزشکان و متخصصان
- افزایش پذیرش دستیار زنان و زایمان متناسب با سهمیه مناطق با اولویت مناطق محروم

ماده ۴۷

- در اختیار مادر گذاشتن قانون راهنمای حفظ و مراقبت جنین با توزیع در کلیه مراکز تحت پوشش وزارت بهداشت

ماده ۴۷

- آموزش مادران جهت آمادگی زایمان طبیعی

ماده ۳۹

- اختصاص حداقل ۵٪ از اعتبارات پژوهشی دستگاه‌ها به پژوهش‌های مرتبط با خانواده و فرزندآوری و رشد جمعیت

ماده ۴۰

- اختصاص ۵٪ از اعتبارات توسعه علوم و فناوری‌های نو به تحقیقات بنیادی و تجاری‌سازی درمان ناباروری، فرزندآوری و سلامت مادر

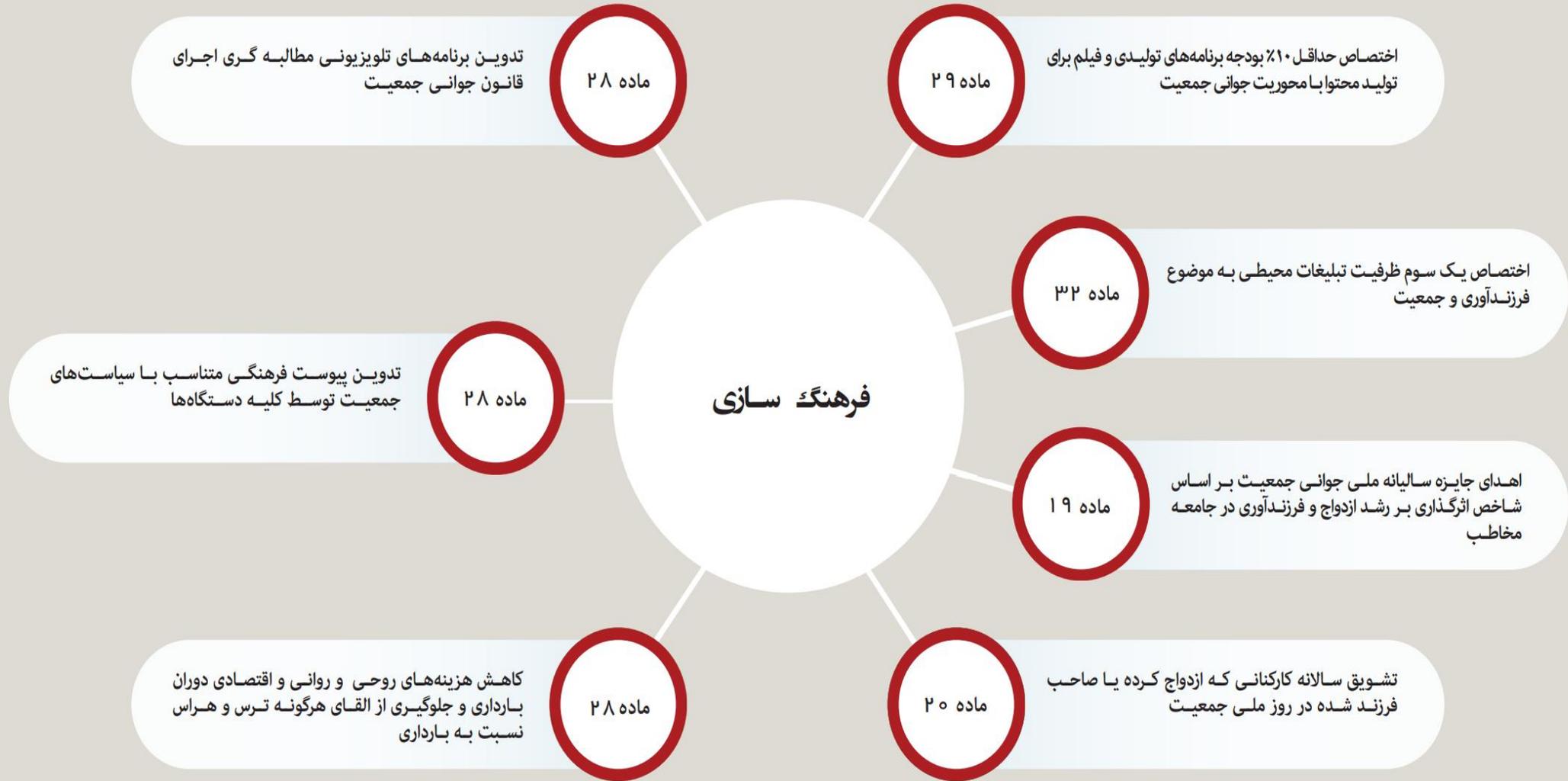
ماده ۴۱

- اختصاص ۱۰٪ از بودجه طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی به طرح‌های درمان ناباروری و زایمان طبیعی

ماده ۳۹

- حمایت ویژه از پایان‌نامه‌های دانشگاهی و حوزوی مرتبط با اولویت‌های پژوهشی ستاد ملی جمعیت

پژوهش

بهبود کیفیت زایمان طبیعی
و تسهیلات ویژه برای آن

ماده ۵۰

توسعه زایمان‌های بدون درد به میزان سالانه ۵٪ با تجهیز بیمارستان‌ها و کادر متخصص به عنوان شاخص اعتبارسنجی

ماده ۵۰

اختصاص ۵٪ بودجه عمرانی به بهبود کیفیت محیط زایشگاهی

ماده ۴۱

اختصاص ۱۰٪ بودجه طرح نوآورانه به طرح‌های درمان ناباروری و زایمان طبیعی

ماده ۵۰

تاثیردهی نظرسنجی مادران در مورد اعضای کادر درمان مرتبط با زایمان در محاسبه و پرداخت کارانه به آنان

ماده ۵۰

اصلاح تعرفه‌ها و کارانه در جهت افزایش زایمان طبیعی

ماده ۴۹

زایمان طبیعی رایگان در بیمارستان‌های دولتی برای همه افراد

ماده ۵۰

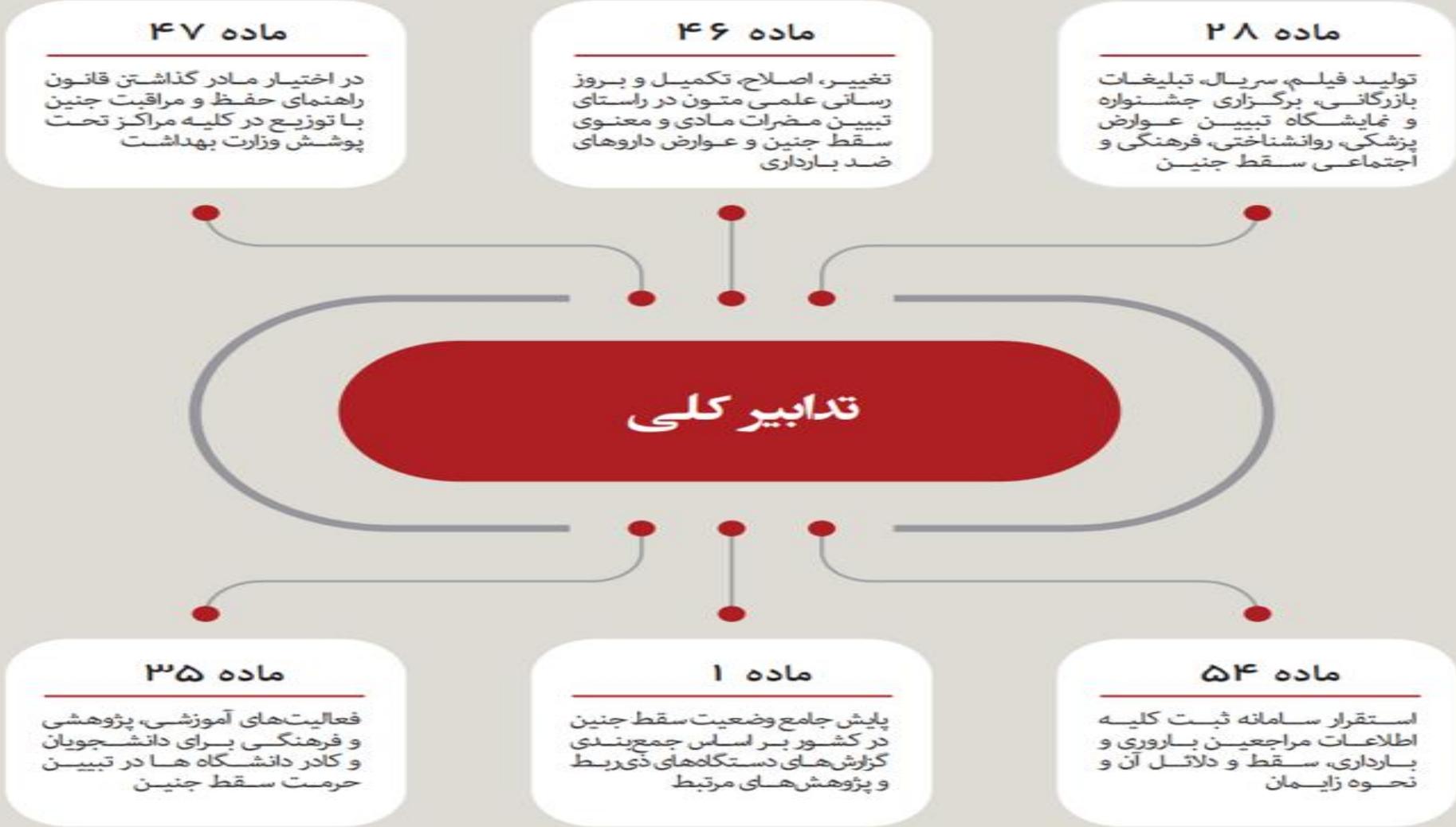
آموزش مادران جهت آمادگی زایمان طبیعی

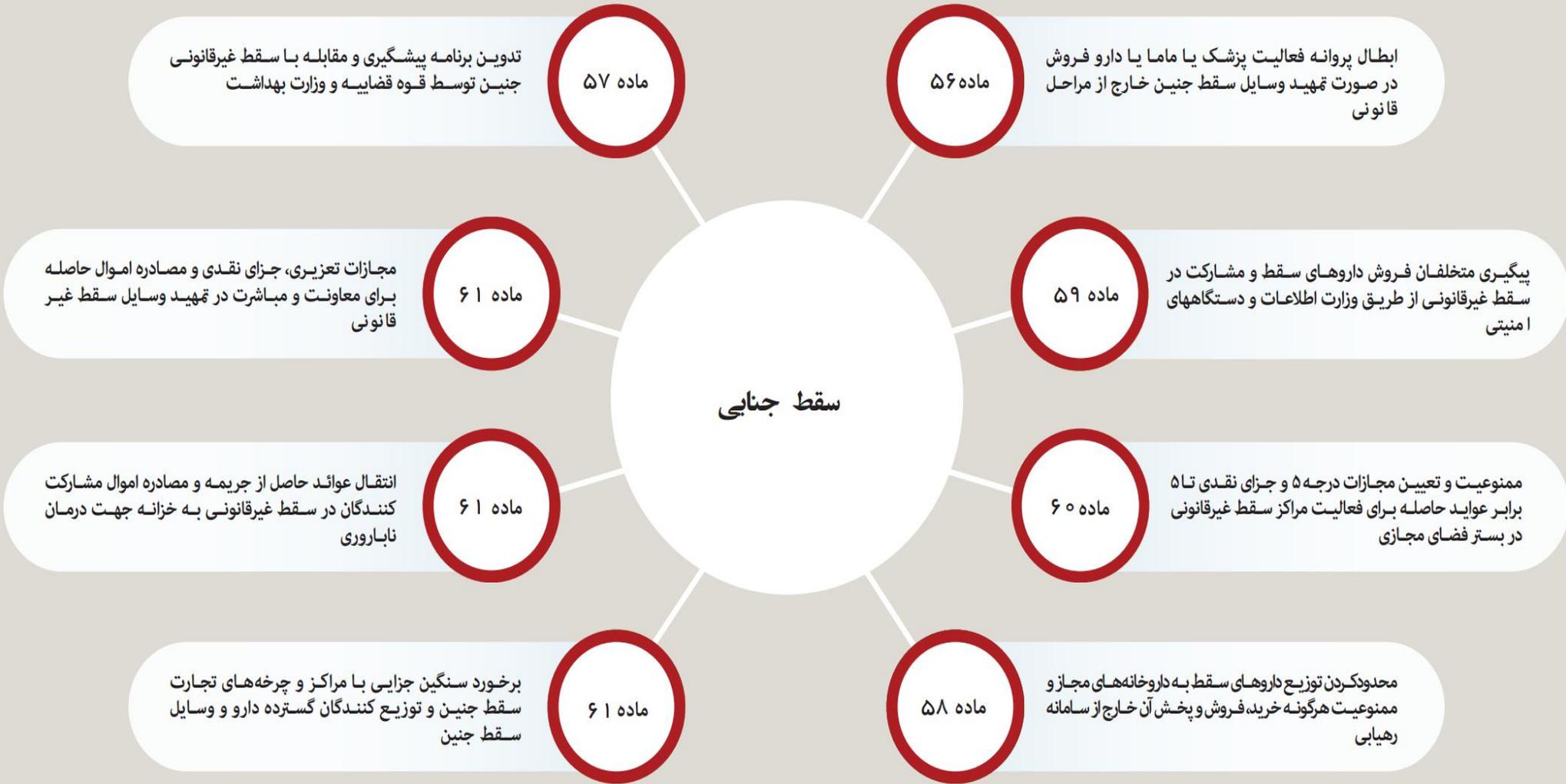
ماده ۵۰

افزایش پذیرش دستیار زنان و زایمان متناسب با سهمیه مناطق با اولویت مناطق محروم

ماده ۵۰

ارتقای کیفیت مراقبت‌های بارداری و زایمان طبیعی با راه‌اندازی پرونده الکترونیک یکپارچه

غربالگری و سقط غیرجنایی (درمانی و خودبه خودی)

غربالگری و سقط غیرجنایی (درمانی و خودبه خودی)

ماده ۴۳

- پوشش بیمه‌ای درمان افراد مبتلا به سقط عارضی مکرر

ماده ۵۵

- برنامه جامع برای مهار، پایش و پیشگیری سقط خود به خودی جنین و ادغام در شبکه بهداشت

ماده ۵۶

- ضابطه‌مند کردن سقط در موارد ضروری صرفاً با مجوزها و ضوابط علمی، قانونی و مشروع
- تفسیر معتبر و علمی «حرج» در موارد مجاز سقط
- تصمیم‌گیری سقط قانونی در کمیسیون تخصصی به وسیله قاضی اختصاصی ظرف یک هفته با امکان تجدیدنظرخواهی

ماده ۵۳

- اختیاری بودن غربالگری همراه با نظر پزشک متخصص مگر با وجود احتمال عقلایی سقط
- امکان پوشش بیمه‌ای آزمایش‌های غربالگری مادر و جنین در چارچوب مفاد ماده ۵۳

ماده ۵۳

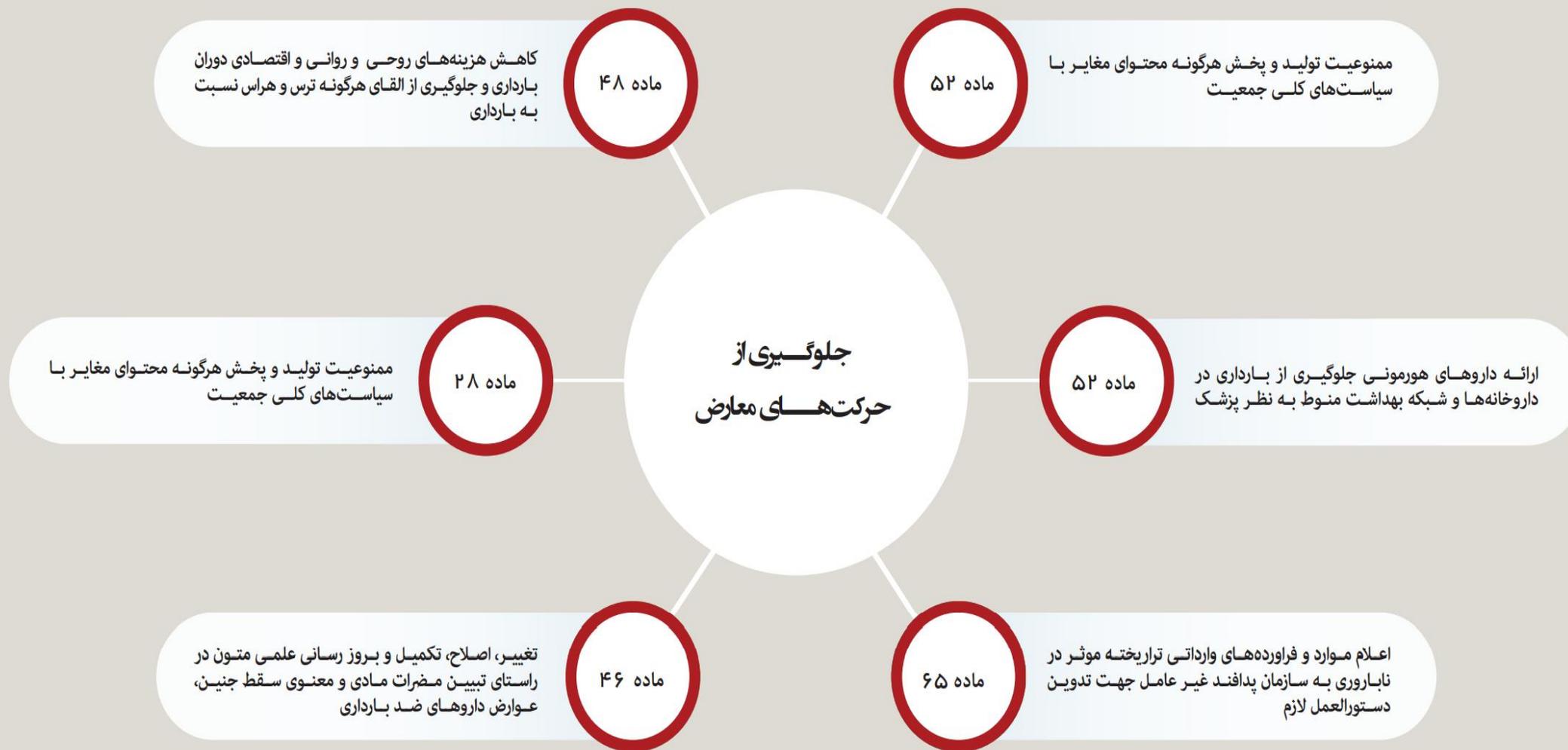
- پیگرد قانونی سقط بر اثر مراحل بعدی غربالگری در صورت عدم وجود شواهد قوی وجود ناهنجاری جنین یا ضرورت درمانی
- استانداردسازی و ارزشیابی عملکرد و صدور و لغو مجوز ارائه‌دهندگان خدمات بارداری و سلامت مادر و جنین
- اصلاح روش‌های غربالگری با استانداردسازی به‌روز علمی مقادیر مثبت و منفی کاذب نتایج آزمایش‌ها و تعیین مسئولیت عوامل
- تعیین آیین‌نامه تصدیق آزمایشگاه‌ها و مراکز مجاز غربالگری ناهنجاری جنین

ماده ۵۴

- استقرار سامانه ثبت اطلاعات مراجعین باروری و بارداری، سقط و دلایل آن و نحوه زایمان در کلیه مراکز با رعایت اصول محرمانگی

ماده ۵۶

- صدور مجوز سقط جنین بر اساس مفاد مندرج در قانون

ابلاغیه وزیر محترم بهداشت

بسته‌های

شماره ۱۰۰/۱۰۳۷
تاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۵
پیوست ۵

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

آنی

جناب آقای تقوی نژاد - معاون محترم توسعه مدیریت و منابع
جناب آقای دکتر باقری فرد - معاون محترم آموزشی
جناب آقای دکتر جان بابایی - معاون محترم درمان
جناب آقای دکتر شیراویژن - معاون محترم فرهنگی و دانشجویی
جناب آقای دکتر دارایی - معاون محترم و رئیس سازمان غذا و دارو
جناب آقای دکتر نجفی - معاون محترم تحقیقات و فناوری
جناب آقای دکتر غفاری - معاون محترم حقوقی و امور مجلس
جناب آقای دکتر عبادی - معاون محترم پرستاری
جناب آقای دکتر رضوی - دبیر محترم و رئیس دبیرخانه شورای عالی بیمه سلامت
جناب آقای مهندس هاشمی - سرپرست محترم مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

با سلام:

همانگونه که مطلع می باشید نرخ باروری کلی جمعیت (TFR) در کشور، در سال های اخیر روند کاهشی داشته است. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، این شاخص در سال ۱۳۹۸ (۱/۷۴) و در سال ۱۳۹۹ (۱/۶۵) برآورد شده است که از سطح جانشینی (۲/۱) و بالاتر) فاصله زیادی دارد. از این رو به طور جد لازم است پیشگیری از سالمندی جمعیت کشور و دستیابی به ساختار جمعیتی جوان، پویا و مولد به عنوان یکی از راهبردها و اولویت های مهم کشور قرار گیرد. این مهم به طور مکرر مورد تاکید مقام معظم رهبری و ریاست محترم جمهور می باشد.

با توجه به تصویب قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده (پیوست)، همانگونه که در شورای معاونین مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۰ مطرح شد، لازم است پیش نویس برنامه عملیاتی برای اجرای مفاد قانون مذکور، در حیطه شرح وظایف توسط کارگروهی به ریاست معاونت بهداشت تدوین گردد. انتظار می رود این برنامه توسط نماینده تام الاختیار آن حوزه و با نظارت مستقیم شخص جناب عالی طی نشست هایی که توسط معاونت بهداشت تشکیل می شود حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۹/۱ تدوین و جهت تصویب در شورای محترم معاونین ارائه گردد.

دکتر پیرامین الهی

رونوشت:

✓ جناب آقای دکتر حیدری معاون محترم بهداشت برای آگاهی و دستور پیگیری

نامه معاون محترم بهداشت

برنامه ملی آموزش ، اطلاع رسانی سلامت باروری و ترغیب فرزندآوری

دستورالعمل کمیته آموزش و اطلاع رسانی

معاونت به

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره: ۵۳۰۰/۱۵۴۲۰

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۸/۱۶

پیوست: دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

جناب آقای دکتر سیدکامل تقوی نژاد
معاون محترم توسعه مدیریت، منابع و برنامه ریزی
جناب آقای دکتر قاسم جان بابایی
معاون محترم درمان
جناب آقای دکتر فرید نجفی
معاون محترم تحقیقات و فناوری
جناب آقای دکتر ابوالفضل باقری فرد
معاون محترم آموزشی
جناب آقای دکتر دارایی
معاون محترم وزیر و رئیس سازمان غذا و دارو
جناب آقای دکتر عباس شیروازن
معاون محترم فرهنگی و دانشجویی
جناب آقای دکتر عباس عبادی
معاون محترم پرستاری

موضوع: نشست تدوین برنامه جامع جوانی جمعیت
با سلام و احترام

عطف به نامه شماره ۱۰۰/۱۰۳۷ مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۵ مقام عالی وزارت در خصوص لزوم تدوین برنامه جامع وزارت متبوع در راستای اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده، به استحضار می‌رساند مقرر شد مراحل تدوین برنامه مذکور در جلسات کارگاهی با حضور نمایندگان آن معاونت محترم طی شود. به همین منظور اولین نشست در روز **دوشنبه ۱۴۰۰/۸/۱۷** از ساعت **۱۸-۱۳** با حضور رئیس محترم کمیسیون ویژه جمعیت و تعالی خانواده مجلس شورای اسلامی و مدیرکل محترم حوزه وزارتی برگزار خواهد شد. بدینوسیله از جناب عالی دعوت می‌شود در بخش ابتدایی این نشست حضور به هم رسانید. همچنین از تمایند محترم تام الاختیار آن معاونت و مدیر محترم مالی آن حوزه دعوت به عمل می‌آید تا در کارگاه مذکور حضور داشته باشند. مستنداتی که آمادگی بیشتر همکاران برای حضور در کارگاه را فراهم می‌سازد شامل: قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده، مفاد قانون مذکور در حیطه شرح وظایف وزارت متبوع و برنامه نشست به پیوست ارسال می‌گردد.

محل برگزاری جلسه: بیمارستان قلب شهید رجایی، هتل قلب، سالن شماره ۱

دکتر کمال حیدری
معاون بهداشت

■ انتظارات:

- رعایت مفاد و اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
- برگزاری جلسات بین بخشی و حمایت طلبی برای اجرای سیاست ها:
  - ✓ اساتید عضو هیات علمی و اقراد مرجع، بسیج، ائمه جمعه و جماعات، سازمان تبلیغات، شورای شهر(شهرداری ها)، ثبت احوال، کمیته امداد، بهزیستی و ...
- استفاده از بستر قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت برای اجرایی سازی راهبردهای ۱۴ گانه سند صیانت از جمعیت
- استقرار و تقویت واحدهای ستادی(تکمیل ساختار مدیریت سلامت خانواده با تاکید بر برنامه های باروری سالم)
- صیانت از بودجه های ارسالی
- تقویت برنامه آموزش های ۶ ساعته ازدواج
- اجرای دقیق بسته خدمتی باروری سالم
- پایش جدی اجرای سیاست ها در عملیات ارائه خدمت، توسط ارائه دهندگان خدمت
- ظرفیت سازی و آموزش مداوم پرسنل در خصوص دستورعمل های بازبینی شده
- برنامه ریزی ویژه برای ارائه خدمت به مادران باردار نیازمند مراقبت های خاص
- پرداخت تشویقی
- پایش کلان منطقه و دانشگاه/ دانشکده

معاونت بهداشت

معاونت بهداشت

با تشکر از توجه شما

و

آرزوی سلامت

و توفیق روزافزون